

Constantem decorat
honor

ALUUDRAUTA

Jouluna 1971

10. tuhat **Sariola**
on lajissaan
ykkönen.

nyt
kaupoissa
jännäri:

**Näin
lentää
outo lintu**

Ovh
12/15 mk

Miten kansamme selviytyi
'mahdottomasta urakastaan'?

ilmari harki

**sota
korvausten
aika**

Ovh sid. 30 mk, nid. 24 mk
357 sivua + 16 kuvasivua

Tämä on ensimmäinen yleisölle tarkoitettu sotakorvaustoimituksia käsittelevä teos. Se sisältää runsaasti uutta tietoa maamme ehkä merkittävimmistä taloudellisesta ponnistuksesta.

Ilmari Harki toimi Sotevan varapuheenjohtajana ja oli siten tapahtumien keskellä koko ajan. Omien tietojensa lisäksi hän on haastatellut lähes 200 toimituksiin vaikuttanutta henkilöä.

Siksi Harkin teos kiinnostaa koko sitä sukupolvea, joka oli myötävaikuttamassa urakamme onnistumiseen.

Gummerus

OY WÄRTSILÄ AB

NUUTAJÄRVEN LASI — NOTSJO GLAS

NUUTAJÄRVI

PUH. SARJA 937-63 050

Rakennamme

SEKÄ BETONISTA ETTÄ PUUSTA

OMAT ELEMENTTITEHTAAT:

KEMI
VAASA
TAMMISAARI

Pääkonttori:

Kauppapuistikko 8 — Vaasa — puh. 14 244

Paikalliskonttorit:

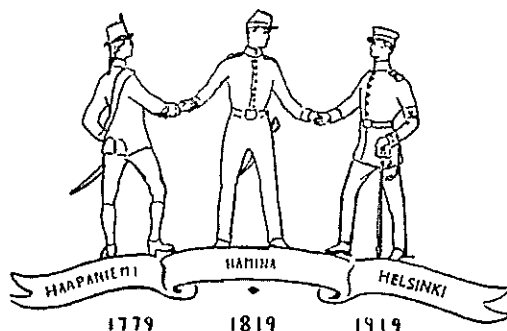
Helsinki	puh. 627 825
Kajaani	„ 43 30
Kemi	„ 45 12
Kokkola	„ 11 886
Pietarsaari	„ 11 886
Tammisaari	„ 13 434

RAKENNUSLIIKE

K. E. NYMAN

KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Lupeellensa kylkiraudan*

N:o 4/71

JOULUKUU

Kylkirauta toivottaa lukijoilleen ja ilmoittajilleen

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Puolustusvoimain komentajan joulutervehdys

AATTEELLINEN MAANPUOLUSTUSTYÖ ON KULUNEENA KADETTIKUNNAN JUHLAVUOTENA MUODOSTUNUT KESKEISEKSI JÄRJESTÖN TOIMINNASSA. SE ON ALA, JOLLA KADETTIKUNTA VOI PARHAITEN PALVELLA KOKO KANSAAMME. TÄRKEÄÄ ON OMAKSUA SOPIVAT TYÖMUODOT. MENESTYKSEN EDELLYTYKSENÄ ON MYÖS YHTEISTYÖ MUIDEN KANSALAI SJÄRJESTÖJEN KANSSA.

TYYYDYTYKSELLÄ ON VOITU PANNA MERKILLE NUOREMMAN UPSEERISTON LISÄÄNTYNYT KADETTIKUNNAN TYÖN HARRASTUS. TÄMÄ ON VÄLTTÄMÄTÖN EDELLYTYS KADETTIKUNNAN VAIKUTUKSELLE YHTEISKUNNASSAMME.

TOIVOTAN KADETTIKUNNAN JÄSENILLE JA KYLKIRAUDAN LUKIJOILLE RAUHALLISTA JOULUA JA HYVÄÄ UUTTA VUOTTA.

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali

Jouluna 1971 ~

”Ja maassa rauha”

Yliluutnantti Tapani Vaismaa

Joulu on perinteisesti rauhan juhla. Sellaisena sitä on vietetty kautta vuosisatojen. Joulujen joukossa on saattanut olla rauhallisiakin, mutta hyvin usein on maapallon jollakin kolkalla vallinnut rauhan vastakohta — sota. Niin on tänäkin jouluna. Aina on kuitenkin ollut ihmisiä, jotka jaksavat toivottaa enkelien tavoin: ”Maassa rauha”! He ovat uskoneet. Heitä on tänäkin päivänä. Mihin he uskovat? He uskovat, että rauha tulee kerran vallitsemaan. ”Katso, uudeksi minä teen kaikki”, (Ilm 21:5). He ovat kokeneet omalla kohdallaan todeksi jouluevankeliumin jakeen: ”TEILLE ON TANÄ PAIVANA SYNTYNYT VAPAHTAJA, JOKA ON KRISTUS, HERRA.”

Tämän jakeen jokainen sana pitää paikkansa heidän kohdallaan. Jeesus on heille henkilökohtainen vapahtaja, jonka seuraajiksi he tunnustautuvat. Hän on tärkein heidän elämässään, heidän Herransa. Tä-

män he saavat kokea jokapäiväisessä työssään. Jeesus on tuonut heidän sisimpäänsä rauhan. He ovat päässeet sovintoon Jumalan kanssa. Heillä ei ole ongelmia. Rauha sisimmässään he pystyvät kohtaamaan maailmassa vallitsevan hädän ja sekasorron luottaen yksin Vapahtajaansa. Heille kuuluu Jeesuksen lupaus: ”Tämän minä olen teille puhunut, että teillä olisi minussa rauha. Maailmassa teillä on ahdistus, mutta olkaa turvallisella mielellä; minä olen voittanut maailman”, (Joh 16:33).

Tätä rauhaa Jeesuksessa tarjotaan meille tänäkin jouluna. Jos annamme tänä jouluna Kristuksen tulla Herraksi elämäämme, hän antaa meille rauhansa, joka ei häviä joulukuusen ja koristeiden myötä, vaan säilyy läpi elämämme. Se säilyy siihen hetkeen asti, jolloin usko muuttuu näkemiseksi.

Parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö

Majuri Jorma Kaarnola

Karjalaisen hallituksen hallitusohjelman mukaisesti asetti valtioneuvosto lokakuun 1. päivänä 1970 lähinnä parlamentaarista henkilöistä kokoonpanun komitean selvittämään minkälaiset tehtävät puolustuslaitokselle tulisi asettaa turvallisuuspoliittisen kokonaisratkaisumme osana ja minkälaisiin sotilaallisiin suoritteisiin puolustuslaitoksen tulisi kyetä.

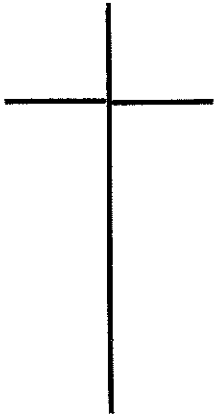
Edellisen tämän tyyppisen kokonais selvityksen laatimisesta oli siten ennättänyt kulua jo neljännesvuosisata. Puolustusrevisiokomiteahan asetettiin vuonna 1945 ja sai työnsä valmiiksi v. 1949. Voidaan siis sanoa, että parlamentaarisella tasolla ei puolustuspoliittisia ongelmia ainakaan turhan usein ole meillä komiteatyönä tutkittu.

Uusi komitea otti nimekseen Parlamentaarinen puolustuskomitea. Komitean puheenjohtajaksi kutsuttiin Helsingin Yliopiston valtio-opin laitoksen esimies professori Jan-Magnus Jansson ja jäseniksi kansanedustajat Reino Breilin (SDP), Ralf Friberg (SDP), Kauko Hjerpe (SKDL), Esko Koppanen

(Kok), Valde Nevalainen (SDP), Juha Rihtniemi (Kok), Veikko Vennamo (SMP), Seppo Westerlund (LKP), Johannes Virolainen (Kesk), Toivo Äsvik (SKDL) ja sosiaalihoitaja Arvo Pentti sekä pysyviksi asiantuntijajäseniksi kenraaliluutnantti Lauri Sutela pääesikunnasta, kansliapäällikkö Kai Sarmanne puolustusministeriöstä ja osastopäällikkö Risto Hyvärinen ulkoasiainministeriöstä. Varapuheenjohtajakseen komitea valitsi kansanedustaja Reino Breilin'in. Edesmenneen Juha Rihtniemen sijaan kutsuttiin komitean jäseneksi 1. 2. 1971 kansanedustaja Pentti Sillantaus. Komitean pääsihteerinä toimi everstituutnantti Aimo Pajunen. Työs valmistumisvaiheessa työskentelivät sihteeristössä hänen lisäkseen maisteri Pertti Joenniemi rauhan- ja konfliktitutkimuslaitoksesta, maisteri Pekka J Korvenheimo ulkoasiainministeriöstä sekä majuri Teuvo Mäkelä pääesikunnasta.

Parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö julkaistiin ja luovutettiin puolustusministerille vuoden 1971 kesäkuun lopussa.

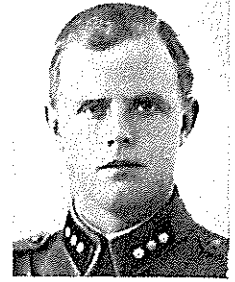
IN MEMORIAM

Evt evp
AARNE HEIKKI
HOVI
* 10. 6. 1899
† 21. 10. 1971
Kad N:o 91
2. kurssi

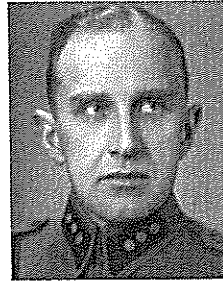
Evt evp
ASSER SELIM
KORVENHEIMO
* 15. 8. 1899
† 25. 10. 1971
Kad N:o 215
4. kurssi

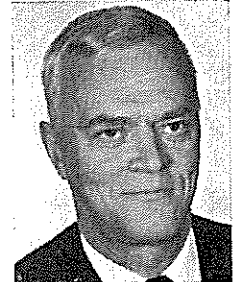
Maj evp
AARNI NORMAN
JUHANI
SIMONEN
* 3. 12. 1924
† 10. 11. 1971
Kad N:o 485 me
18. me-kurssi

Ylil evp
ILKKA OLAVI
KUSTAA
TAPOLA
* 16. 10. 1922
† 13. 11. 1971
Kad N:o 2638
26. kurssi

Maj evp
TOR ERIK
HALLFORS
* 18. 5. 1910
† 18. 11. 1971
Kad N:o 254 me
11. me-kurssi

Kapt evp
PAULI EELIS JUHANI
HIRVONEN
* 22. 11. 1918
† 20. 11. 1971
Kad N:o 2740
27. kurssi

Maj evp
KAARLO HENRIK
LEION
* 17. 10. 1903
† 20. 11. 1971
Kad N:o 631
10. kurssi

Ev evp
KALLE-SULO
LAAKSO
* 4. 3. 1901
† 26. 11. 1971
Kad N:o 380
7. kurssi

Kapt evp
CLAES GORAN
NICOLAI
TOTTERMAN
* 13. 9. 1901
† 28. 11. 1971
Kad N:o 81
2. kurssi

Kansainvälisestä yleistilanteesta on lähdettävä

Mietinnön sivumäärästä noin puolet on omistettu kansainvälisen yleistilanteen sekä Pohjois-Euroopan ja Suomen turvallisuuspoliittisen aseman selvitteilyyn. Tämän tarkastelun tuloksena päädytään siihen, että ilmatilamme, Lappi sekä Etelä-Suomen rannikko ja Ahvenanmaa eli toisin sanoen Itämeren suu ovat meidän kannaltamme sotilaspoliittisesti tärkeitä. Näillä alueilla joutuu myös puolueettomuutemme luotettavuus konkreettiseen kestävyyskokeeseen, jossa meidän on kyettävä asettamaan kilpadalalle suorituskykyinen sotilaallinen järjestelmä.

Määritellessään tämän järjestelmän osuutta turvallisuuspolitiikassamme komitea toteaa, että puolueettomuuden ylläpitämisessä ovat ulkopoliittiset toimenpiteet ensisijaisia. Puolustuksellisin toimenpitein on riittävän tehokkaasti ylläpidettävä alueellinen koskemattomuutemme sekä ulkopuolinen luottamus siihen, ettei kukaan kriisitilanteissakaan voi käyttää hyväkseen aluettamme toisia valtioita vastaan. Tässä yhteydessä todetaan, että luottamuksen edellytyksenä ei mikään valtio voi pitää kykyämme torjua ydinasehyökkäys tai muunkaanlainen suurvaltan painopisteinen hyökkäys. Niinpä komitea katsoo, että ”puolustusvoimien aiheuttama hälytys, ajanvoitto ja hyökkäykselle koitua korkea poliittinen ja sotilaallinen hinta lienevät vaatimuksia, joita kolmannet valtiot asettavat voidakseen luottaa ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjamme säilyvyyteen muuttamattomana”.

Aseet turvallisuuden takeena

Tällaisiin päämääriin pyrittäessä on komitea todennut aseettoman vastarinnan keinot sopimattomiksi. Komitea edellyttää kuitenkin tämän vastarintakeinon tutkimista puolustuksemme täydentäjänä.

Määrittäessään puolustusvoimain tehtäviä on komitea pitänyt lähtökohtana oman turvallisuuspoliittisen tilannearviointinsa johtopäätöksiä sekä nyt voimassa olevia puolustuslaitosasetuksessa mainittuja sekä niitä laajempia, puolustusneuvoston v 1962 hyväksymiä tehtäviä.

Näin on komitea päätenyt seuraavanlaiseen tehtävän asetteluun

A. Puolustusvoimien tehtävänä on

1) huolehtia maa- ja merialueiden sekä ilmatilan valvonnasta koko valtakunnan alueella yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa,

2) turvata valtakunnan maa- ja merialueiden sekä ilmatilan koskemattomuus sekä ryhtyä tarvittaessa annettujen ohjeiden mukaisesti välittömiin toimiin valtakunnan alueellista koskemattomuutta sekä puolueettomuutta vastaan kohdistuvien rikkomusten ennalta estämiseksi tai torjumiseksi,

3) maan poliittisen johdon, lakien ja asetusten edellyttämällä tavalla puolustaa valtakunnan aluetta ja estää sen käyttäminen hyökkäystarkoituksiin ja

puolustaa kaikissa tilanteissa kansan elinmahdollisuuksia, perusoikeuksia ja toimintavapautta ja

4) puolustaa kansan enemmistön hyväksymää laillista yhteiskuntajärjestystä sekä osallistua yleisen järjestyksen ja turvallisuuden voimassa pitämiseen siten, kuin siitä erikseen on säädetty.

B. Varsinaisten tehtäviensä lisäksi puolustusvoimien on kyettävä tarvittaessa nopeasti muodostamaan Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvamistoimintaan tarkoitettuja joukkoja ja ylläpitämään niitä.

C. Tehtäviensä sallimissa rajoissa ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti puolustusvoimain on annettava muille viranomaisille niiden tarvitsemaa virka-apua.

D. Omatakseen edellytykset tehtäviensä suorittamiselle ja luodakseen siten valtakunnan sotaan joutumista ennalta ehkäisevän puolustuskyvyn on puolustusvoimain

1) annettava sotilaskoulutusta ja edistettävä omalta osaltaan fyysistä kuntoa sekä maanpuolustus- tahtoa kohottavaa toimintaa,

2) seurattava sotilaspoliittista tilannetta ja saatettava tekemänsä havainnot ja arvioinnit poliittisen johdon tietoon,

3) huolehdittava sotilaallisesta tutkimus-, kehittämis- ja suunnittelutyöstä,

4) varauduttava perustamaan ja varustamaan sodan ajan puolustusvoimat, sekä

5) ylläpidettävä jatkuvasti sellaista valmiutta, että kulloinkin kyseeseen tulevien tehtävien suoritus voidaan tarvittaessa välittömästi ja viivytyksettä aloittaa.

Suoritevaatimukset viitoittavat kehitystyötämme

Puolustusvoimien tehtävien lisäksi on komitea yksityiskohtaisesti määrittänyt myös sen mihin puolustusvoimien tulee kyetä maalla, merellä ja ilmassa erilaatuisissa olosuhteissa. Puolustusvoimille on siten oloissamme ensimmäistä kertaa yksilöity ne suoritukset, joita tehtävien täyttämiseksi vaaditaan. Tämän laatuinen, pitkälle yksityiskohtiin menevä, taloudelliset, poliittiset ja sotilaalliset realiteetit huomioon ottava suoritevaatimusten luettelo antaakin puolustusvoimille paremmat suuntaviivat kehitystyön viitoittamiselle kuin pelkkä tehtävien määrittäminen.

Sotilaallisten suoritevaatimuksien perustaksi komitea toteaa mm: ”Sotilaallisille suoritteille asetettavissa vaatimuksissa ovat etusijalla Suomen omat turvallisuusnäkökohdat. Tähän liittyen Suomen tulee YYA-sopimusta noudattaen osoittaa määrätietoisesti halunsa ja kykynsä täyttää sopimuksen veloitukset. Myös länsivaltojen ja Ruotsin näkökulmasta luottamus Suomen puolueettomuuteen edellyttää, ettei Suomi aseta eikä aio asettaa aluettaan muiden valtioiden sotilaallisten pyrkimysten käytettäväksi.”

Komitean esittämät suoritevaatimukset jakautuvat kahtaalle. Yhtäältä esitetään vaatimukset aluevalvonnalle ja alueellisen koskemattomuuden ylläpitä-

miselle. Toisaalta määritetään, mitä edellyttää kyky torjua Suomen alueelle tai sen kautta kohdistuvat hyökkäykset.

Aluevalvonta ja alueellisen koskemattomuuden ylläpitäminen edellyttää komitean mukaan, että

— Ilmatilassa tulee koko Suomen aluetta kattavan jatkuvan valvonnan ulottua matalalentokorkeudesta niihin ylimpiin lentokorkeuksiin, joita ilmaluokset käyttävät.

— Tunnistamis- ja torjuntalentoihin on jatkuvasti ylläpidettävä sellaista valmiutta, että niihin kyetään koko valtakunnan alueella kaikissa lento-olosuhteissa.

— Alueellisen koskemattomuuden ylläpitämiseen liittyen on ilmavoimien lentoyksiköiden rauhan aikana ylläpidettävä valmiutta lyhyellä hälytysajalla suorittaa tiedustelulentoja ensisijaisesti Suomea ympäröiville kansainvälisille merialueille.

— Ilmapuolustuksen viestiyhteyksiä ja muita johtamisjärjestelyjä sekä huolto- ja tukikohtajärjestelmiä tulee kehittää siten, että niiden avulla valvontaja lentokaluston tekninen suorituskyky tulee hyväksikäytetyksi. Tärkeimmät lentotukikohdat ja johtokeskukset on suojattava ilmatorjunnalla ja niille on luotava lähipuolustusjärjestelmät.

— Merialueilla tulee rannikolta tapahtuvan tutka-merivalvonnan muodostaa aukoton verkko, joka kattaa Pohjois-Itämeren ja Suomenlahden rannikkoalueet. Pohjanlahden rannikolla rajoitetaan paikoittaiseen valvontaan pääasiassa liikkuvien tutka-asemien.

— Tutkamerivalvontaa on täydennettävä kiinteällä vedenalaisella valvonnalla tärkeimpien meriväylien alueella.

— Alueloukkausten estämiseen ja torjuntaan tulee rauhan aikana olla käytettävissä alueittain jatkuvasti partioivia merivartiostojen alusyksiköitä. Vartiolaivojen tulee kyetä myös vedenalaiseen valvontaan. Merivoimien aluksia tulee voida lyhyessä ajassa keskittää alueloukkausten torjuntaan ja kansainvälisen merialueen tiedusteluun.

— Mikäli Suomen aluevesien läheisyydessä ryhdytään kansainvälisen sotilaspoliittisen tilanteen kannalta merkityksellisiin merisotilaallisiin toimiin, on tälle alueelle keskitettävien alusyksiköiden ja rannikkotykistön valmiudella kyettävä osoittamaan huolenpito Suomen alueen koskemattomuudesta.

— Suomen ollessa Itämeren koskettavan sotatilanteen tai sen uhkan vallitessa puolueeton on edellä mainittujen tehtävien ohella kyettävä laskemaan aluevesille miinoitteita sekä johtamaan ja suojaamaan aluevesillä tapahtuva oma ja vieraiden valtioiden rauhanomainen meriliikenne. Tärkeimmillä meri- ja rannikkoalueilla on ylläpidettävä rannikkotykistön ja merivoimien torjuntavalmiutta.

— Maarajoilla on rauhan aikana rajavartiostojen suorittamalla jatkuvalla vartiointilla ja partioinnilla estettävä luvaton ylikulku. Kansainvälisen kriisitilanteen aikana on rajojen koskemattomuutta ylläpitävää toimintaa voitava välittömästi tehostaa sekä sotilaallisin että hallinnollisin (mm liikkumisvapauden rajoitukset) toimenpitein.

Kyky torjua Suomen alueelle tai sen kautta kohdistuvat hyökkäykset edellyttää, että:

— Puolustusvoimien tulee jatkuvasti ylläpitää valmiutta, joka riittää rauhanaikaisten alueloukkausten torjuntaan ja mahdollistaa nopean liikekannallepanon aloittamisen.

— Yllätyshyökkäyksen torjuntaan kykenevät voimat on pystyttävä muodostamaan lyhyessä ajassa. Taistelu on voitava kaikkialla aloittaa välittömästi hyökkääjän tunkeutuessa valtakunnan alueelle. Täydellinen liikekannallepano on kyettävä suorittamaan muutamassa vuorokaudessa.

— Alueellisen puolustusjärjestelmän on pystyttävä paikallisjoukoin pitämään hallussa strategisesti tärkeät kohteet. Yleisjoukkojen tulee kyetä maasto-olosuhteita ja niiden tuntemusta hyväksikäyttäen suorittamaan tilanteen vaatimia operaatioita hyökkääjän torjumiseksi. Kaikkien joukkojen on kyettävä sissitoimintaan, jota on tarvittaessa voitava ulottaa laajoille alueille.

— Merivoimien ja rannikkotykistön taistelulla on kyettävä rajoittamaan ja hidastamaan hyökkääjän toiminta sekä tuottamaan sille tappioita edellytysten luomiseksi maalla tapahtuvalle torjunnalle. Ahvenanmaan puolueettomuuden turvaamiseen ja puolustamiseen on varauduttava.

— Ilmavoimien on keskitetyllä hävittäjätoiminnalla kyettävä kaikissa lento-olosuhteissa tekemään pyrkimykset ilmatilamme hyväksikäyttöön tappioita tuottavaksi. Lisäksi ilmavoimien tulee tiedustelu-, tulituki- ja kuljetustoiminnalla tukea maa- ja merivoimien taistelua. Ilmatorjunnalla on suojattava taistelujoukot sekä tärkeimmät valtakunnalliset ja sotilaalliset kohteet.

— Puolustusvoimien johtamisjärjestelmän on toimittava vaikeissakin olosuhteissa. Joukkojen siirtoihin ja keskityksiin on varattava riittävästi kuljetuskykyä.

— Käyttämällä hyväkseen koko koulutettua reserviä ja kaikkia käyttöön asetettuja voimavaroja on puolustusvoimien kyettävä tuottamaan hyökkääjälle niin suuria tappioita ja sellaista ajan menetystä, ettei hyökkäyksellä saavutettavien etujen voida katsoa olevan uhrausten arvoisia. Päämääränä on kaikissa oloissa mahdollistaa valtakunnan johdon toimintavapaus ja turvata kansan elinmahdollisuudet.

Turvallisuutemme edellyttää yleistä asevelvollisuutta

Komitea on päätenyt suosittamaan yleiseen asevelvollisuuteen ja alueelliseen puolustukseen perustuvaa järjestelmää, jossa runkona ovat maavoimat. Se toteaa kuitenkin, että valvonta- ja loukkausten torjuntatehtävissä ensisija on ilma- ja merivoimilla.

Tämä onkin kohta, josta on syntynyt jo varsin paljon keskustelua ja jonka arvostelu sisältyy myös mietintöön liitettyyn SKDL:n jäsenten eriävään mielipiteeseen. SKDL pitää esitettyä ja puolustusvoimain jo omaksumaa puolustusjärjestelmää "tykinruokapolitiikkana", jossa tekninen alivoimaisuus on kompensoitu mieslukumäärällä. Tämän katsoo SKDL väistämättä johtavan suuriin ja tarpeettomiin mies-

tappioihin. Komitean SKDL-jäsenet esittävätkin puolustusvoimien tehtäviksi vain vartiointin, loukkausten torjunnan ja viivytystaistelun poliittisen ratkaisun aikaansaamiseksi tai sotilaallisen avun hankkimiseksi.

Yleisen asevelvollisuuden säilyttämisen takana on kuitenkin komitea kokonaisuudessaan. Kun kuitenkin on nähtävissä, että puolustusjärjestelmä kehityksen pakosta teknistyy, johtaa tämä komitean käsityksen mukaan siihen, että varusmiesten tehtäviä ja varusmiesten koulutustavoitteita joudutaan jatkuvasti punnitsemaan. Sen vuoksi komitea katsookin, että asevelvollisuuden suorittamisen muotoja ja asevelvollisen asemaa puolustusjärjestelyissä tarkistetaan määrääjain.

Millä rahalla materiaalia?

Puolustusvoimain materiaaliseen kehittämiseen on komitea esittänyt oman ohjelmansa. Määrittämiensä suoritusvaatimusten täyttämiseksi on komitea esittänyt materiaalisia pitkän tähtäyksen tavoitteita sekä lähiaikojen tärkeitä hankintakohteita. Komitea on päätenyt viisivuotissuunnitteluun, mikä samalla yhtyy valtion taloussuunnittelun rytmiiin.

Komitean esittämät hankinnat vuosiksi 1972—1976 edellyttävät perushankintamäärärahojen vuosittaista 25 mmk:n nousua vuoteen 1976 ja 250 mmk:n tasoon. Tämä esitys onkin otettu huomioon hallituksen tulo- ja menoarvioesityksessä vuodelle 1972.

Esitetyt viisivuotisinvestoinnit, pitäen lähtökohana vuoden 1972 budjettia ja siis 149,4 mmk:n perushankintamäärärahoja, edustavat n 1000 mmk:n kokonaissummaa. Ratkaiseva etu komitean esittämässä ohjelmassa on se, että ehdotuksen takana on vahva parlamentaarinen enemmistö, joka taannee määrärahaesitysten hyväksymisen eduskunnassa. Puolueitten asiaa kohtaan tuntemaa mielenkiintoa on omiaan myös kuvaamaan se, että komiteaan oli kaikkiaan neljä puoluetta asettanut puheenjohtajansa edustajakseen.

Puolustuskomitea esittää myös, että valtioneuvosto suorituttaisi mahdollisimman pian selvityksen siitä miten puolustuslaitosta tulisi sisäisesti kehittää. Komitea on kuitenkin asettanut tämän tutkimuksen lähtökohdaksi sen, että työssä on otettava huomioon puolustusjärjestelyjen tehokkuuden säilyminen.

Nythän jo tutkitaan par'aikaa tai on jo tutkittu monia niistä kysymyksistä, jotka puolustuskomitea on nimennyt. Näistä mainittakoon yhtenäispäällystösasia, jota tutkii toimikunta sekä sotilasvirka- ja sotilasoikeudenkäyntilainsäädännön uudistamiskomitea, jonka työn tulee valmistua vuoden 1972 kuluessa. Vuoden 1971 kuluessa on vielä odotettavissa sotilas-kurinpitokysymyksiä käsittelevän komitean asettaminen. Niinpä, ennenkuin päästään tutkimaan sitä, miten puolustuslaitoksen sisäinen kehittäminen tulisi viitoittaa on ensin selvitettävä mitä jo on tutkittu, mitä tutkitaan ja mikä jää vielä tutkimuksella selvitettäväksi. Puolustusvoimain komentaja onkin jo useissa eri yhteyksissä julkisuudessa ottanut tähän komitean ehdotukseen myönteisen kannan.

Puolustuspoliittiseen päätöksentekoon komitea on myös puuttunut korostaen parlamentin vastuun lisäämistä. Nythän eduskunnan ylimääräinen puolustusasiainvaliokunta ei puutu lainkaan puolustuspoliittisesti kenties merkittävimpään kysymykseen, budjettiin. Tämä asia käsitellään valtiovarainvaliokunnan puolustusasiainjaostossa varsinaisen puolustusasiainvaliokunnan käsitellessä vain kaikki lainsäädäntöön liittyvät kysymykset. Komitea esittää valiokuntalaitoksen muuttamista siten, että puolustusasiainvaliokunta yhdistettäisiin ulkoasiainvaliokuntaan ulko- ja puolustusasiainvaliokunnaksi. Tämän ohella komitea esittää myös tutkittavaksi mahdollisuudet muuttaa budjettisäännöksiä siten, että voitaisiin hyväksyä useampiavuotisia kokonaisuohjelmia.

Mietinnön toteutumisesta käytännössä on ehditty esittää jo monenlaisia arvioita, pessimistisiä ja optimistisiä. Hyvänä lähtökohana on kuitenkin pidettävä sitä, että vuoden 1972 tulo- ja menoarvioesitykseensä on hallitus sisällyttänyt komitean suosituksen mukaisen 25 mmk:n lisäyksen perushankintamäärärahoihin. Mitenkä materiaalisen kehittämisen ohjelma toteutuu jatkossa ja mitenkä käy muiden komitean esittämien suositusten, sen näyttää tulevaisuus. Joka tapauksessa jo nyt, syksyllä 1971, monet mietinnön sisältämät esitykset ovat valmisteltavana toteuttamista varten eri virkamiesportaissa. □

pientä ja SUURTA sekä kaikkea siltä väliltä

Rautanuloista saappaisiin, työkaluista rakennusteräkseen.

Hankkikaa harkitusti — harkiten hankituista — alan erikoisliikkeistä.

Teräksenluotettavat, nopeat toimitukset.

TERÄS OY

Vaasa — Hamina — Helsinki — Joensuu — Kajaani — Karhula — Kemi — Kemijärvi — Kokkola — Kotka — Kouvola — Kuusamo — Lahti — Lappeenranta — Lieksa — Nurmes — Oulu — Pietarsaari — Pori — Riihimäki — Rovaniemi — Savonlinna — Seinäjoki — Sodankylä — Tampere — Tornio — Turku — Voikkaa — Ylivieska

KADETTIKUNNAN MAANPUOLUSTUSTYÖN TAVOITTEITA

Eversti evp Niilo Riuttala

Tausta

Professori Martti Lauermaa on sanonut eräässä äskettäin pitämässään esitelmässä pienten valtioiden puolueettomuuspyrkimyksistä seuraavaan tapaan. ”Pienten valtioiden rauhantahto oli vv 1939—1945 voimakkaampi ja vilpittömämpi kuin vv 1914—1918. Mutta toisaalta suurvaltojen politiikka oli kehittynyt häikäilemättömämmäksi. Toisen maailmansodan aikana pienten valtioiden puolueettomuuden säilyminen oli katsottava useimmissa tapauksissa ulkopoliittisen taidon ja aseellisen puolustusvalmiuden yhteistulokseksi”. Tuossa historian tapahtumiin rakentuvassa tiedemiehen arvioinnissa kuvastuu itse asiassa sama asia, joka on puettu sanoiksi parlamentaarisen puolustuskomitean mietinnössä. Siinähan on todettu, että Suomen turvallisuuspolitiikan tavoitteena on toteuttaa Suomen kansan turvallisuustarpeita ylläpitämällä Suomen itsenäisyyttä. Siihen tarvitaan sekä ulkopoliittista taitoa että aseellista puolustusvalmiutta. Me Kadettikunnan jäsenet emme kovinkaan paljon voi vaikuttaa enempää välillisesti kuin välittömästä ulkopoliittiseen taitoon, mutta puolustusvalmiuteen sitäkin enemmän. Kaikkien näiden edelle asettaisin sittenkin vaikuttamisen ihmisten tietämykseen siitä, mitä suomalainen turvallisuuspolitiikka ja siihen kuuluva maanpuolustus on, mihin päämääriin se pyrkii ja mitä keinoja se käyttää.

Eräs tutkimus

Kerron tässä parista rajoitettuun otokseen perustuvasta mittauksesta, joilla pyrittiin kartoittamaan kansalaisten tietoja heidän turvallisuuteensa vaikuttavista seikoista. Toinen tutkimus koski väestönsuojelua ja toinen siviilivastarintaa.

Väestönsuojelututkimus. Haastatelluilta kysyttiin, tietävätkö he kaikkia kansalaisia koskevia vss-ohjeita annetun ja mikä on ohjeiden sisältö. Vastaaajista 28 % ilmoitti tuntevansa ohjeet ja 72 %:lle asia oli hepreaa. Näistä tietämättömistä oli lähes puolet sellaisia, jotka eivät tieneet, mistä tällaisia ohjeita tiukan paikan tullen olisi lähdeettävä kyselemään ja hankkimaan.

Siviilivastarinta. Haastatelluilta kysyttiin, tietävätkö he miten siviilivastarinta eroaa aseellisesta vastarinnasta. Melko hyvin asian tunsu 21 %, joillakin tavoin niinikään 21 % ja ei lainkaan 58 % vastaajista. Tämän jälkeen haastateltavien annettiin lukea parin lauseen mittaiset selvitykset kysytyistä asioista. Tämä oli välttämätöntä jatkokysymysten vuoksi. Jatkossa kysyttiin seuraavia asioita:

— Kummallako vastarinnan muodolla on suurempi sotaa ennalta estävä vaikutus. Tulos aseellinen 38 %, siviili 39 %, ja sama tai ei osaa sanoa 23 %.

— Kumpiko puolustusmuoto turvaa tehokkaammin puolueettomuutemme, jos sotaa käydään rajojemme läheisyydessä. Tulos aseellinen 44 %, siviili 33 % ja ei eroa tai ei osaa sanoa 23 %.

— Kumpiko puolustusmuoto on parempi koulutuksen ja valmennuksen kannalta. Tulos aseellinen 61 %, siviili 22 % ja sama tai ei osaa sanoa 17 %.

— Kumpiko puolustusmuoto turvaa paremmin maan itsenäisyyden. Tulos aseellinen 56 %, siviili 25 % ja sama tai ei osaa sanoa 19 %.

— Kumpiko puolustusmuoto on tehokkaampi, jos hyökkääjä on tunkeutunut maahan. Tulos aseellinen 69 %, siviili 14 % ja sama tai ei osaa sanoa 17 %.

— Kumpiko puolustusmuoto on lopullisilta kustannuksiltaan halvempi. Tulos aseellinen 11 %, siviili 39 % ja sama tai ei osaa sanoa 50 %.

Johtopäätös em tuloksista

Näiden kahden mielipidemittauksen yksityiskohtiin ei kannattane sen enemmälti tässä yhteydessä puuttua. Summana niistä voidaan tehdä kuitenkin se johtopäätös, että tavallinen kansalainen on varustettu verrattain vähäisin perustiedoin keskeisistä maanpuolustuskysymyksistä. Vaarallisinta tässä on se, että tätä vähäistä tietoa määrää ja suoranaista tietämättömyyttä käyttävät varsin tehokkaasti hyväkseen sellaiset, joiden johtavana ajatuksena ei läheskään aina ole Suomen kansan turvallisuustarpeiden toteuttaminen ylläpitämällä Suomen itsenäisyyttä.

Yhdessä parempiin tuloksiin

Kadettikunnan suorittaman maanpuolustustyön ensimmäisen vaiheen tärkeimpänä päämääränä on maanpuolustustietouden lisääminen ja erityisenä tehtävänä on oikeiden tietojen antaminen sotilaallisen puolustuksen olemuksesta ja merkityksestä turvallisuutemme eräänä osatekijänä. Jotta me voisimme saavuttaa tällaisen päämäärän, on luonnollista, että me itsekukin tiedämme näistä asioista riittävän paljon. Vähintäinkin yhtä tärkeää on, että me käytämme tietoja kehittääksemme omassa työympäristössä ja koko suomalaisessa yhteisössä oikeata kuvaa suomalaisesta turvallisuuspolitiikasta ja varsinkin meitä läheisesti koskettavasta maanpuolustuksesta. Kadettikunta on kartoittanut varsin seikkaperäisesti näin avautuvaa työkenttää. Tässä voidaan tuon kartoituksen tuloksena todeta, että koko työn onnistumisen perusedellytyk-

senä on jäsenistön ja alaorganisaatioiden aktivoiminen tähän työhön. Asiaa ei paljoakaan auta tuo vanha kulunut kokouspöytäkirjan toteamus "Luettiin ponnet ja haukuttiin hallitus". Kadettikunnan hallitus tuntee vastuunsa maanpuolustustyön kokonaisuudesta järjestönsä piirissä, mutta tietää varsin hyvin, että ilman jäsenistön aktiivista panosta saavutetaan vain joitakin osapäämääriä. Tässä yhteydessä on myös tarpeen korostaa sitä seikkaa, että Kadettikunta ja sen jäsenet eivät ole yksin suorittamassa tätä työtä. Tätä samaa tai samanlaatuista työtä tekevät monet järjestöt jäsenkuntansa kautta koko maamme alueella. Yhteistyö näiden kanssa alusta lähtien on oltava mitä läheisintä, sillä näin saadaan koko maanpuolustustyön panos vaikuttamaan mahdollisimman tehokkaana ja riittävän nopeasti koko valtakunnan alueella. Kun hiotaan Kadettikunnan omia välineitä vaikuttavaan toimintaan, on aina muistettava, miten voitaisiin saada työ vaikuttamaan vieläkin tehokkaammin yhteistoimin muiden järjestöjen kanssa ja näin päästä vaikuttamaan mahdollisimman monia kanavia myöten kansalaisten käsityksiin.

Maanpuolustustietouden perusta

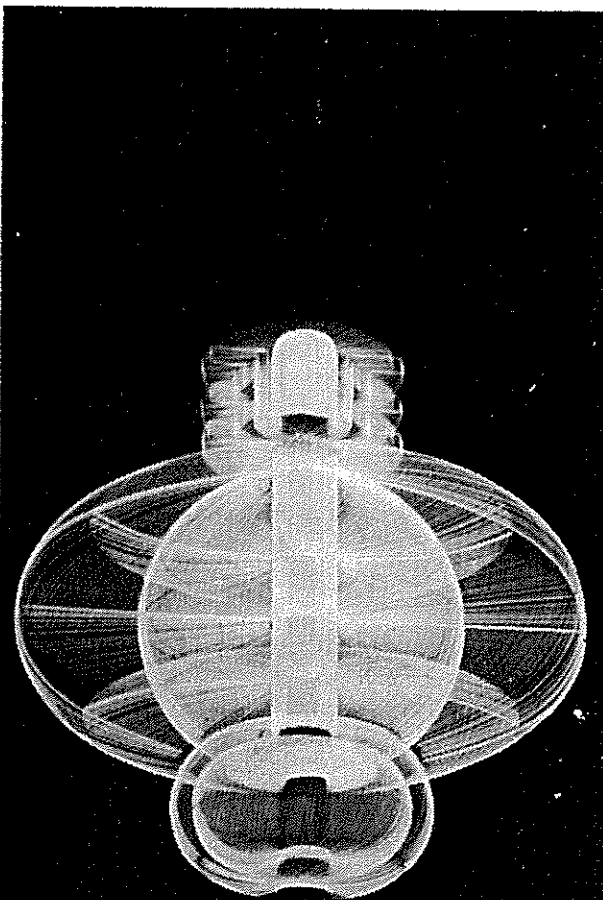
Maanpuolustustietoutta ajatellen parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö muodostaa eräänlaisen perusasiakirjan.

Se on komiteamietintö. Siihen on kiteytetty koko 60-luvulla käydyn turvallisuus- ja maanpuolustuskeskustelun peruslinjat. Kun 60-luvulla linjojaan piirtelivät ennen muuta sotilaat, ovat mukana nyt olleet myös poliitikot. Näin mietintö on saanut valtakunnallista kantavuutta. Valtakunnallisen merkityksen se saa silloin, kun poliittiset päätöksentekijät ovat sen käsitelleet. Merkitys muuttuu vaikutuksiltaan käytännölliseksi silloin, kun mietinnön kannanotot yleisesti tunnetaan.

Työn kartoittaminen

1. On tunnettava maanpuolustuksen perussisältö.
2. On uskaltauduttava työskentelemään maanpuolustuksen hyväksi oman työympäristön ulkopuolella.
3. On kyettävä selvittämään puolustuslaitoksen osuus turvallisuutemme osatekijänä. Se ei ole meillä väkivaltamekanismi, vaan ulkoiseen turvallisuuteemme kohdistuvaa uhkaa ennalta vähentävä, estävä ja poistava koneisto.
4. On selvitettävä, miten saadaan näkyvä ja tuntuva aktiivisuus heräämään maanpuolustustyöhön Kadettikunnan jäsenistön keskuudessa.
5. On selvitettävä, miten työ eri kadettiipiireissä järjestetään.
6. On selvitettävä, mitkä kysymykset maanpuolustuksen kentästä asetetaan lähitulevaisuudessa erityisen työn kohteiksi.

Näin työskennellen ja näihin päämääriin pyrkien uskon, että Kadettikunnalla tulee olemaan merkittävä osuus maanpuolustustyötä tehtäessä.

Palvelumme kantavana ajatuksena on keskinäisen luottamuksen pohjalla saada haltuumme uskotut varat tuottamaan

YHDYSPANKKI

luottamuspankki

MAANPUOLUSTUSTYÖN TULEVAISUUS JA KADETTIKUNNAN TEHTÄVÄT

Majuri A Maunula

ARVIOITAVISSA OLEVA KEHITYS

Otsikkoa tarkastellessa tulee kysyneeksi: "Mitä merkitystä maanpuolustustyössä on tulevan kehityksen arvailulla?" Vastahan menneen syksyn aikana osoitettiin kadetti-piireille alustavasti toiminnan suuntaviivat, joiden perusteella työhön voidaan nyt todella ryhtyä ilman erityisiä spekulatioita asioiden tulevasta kehityksestä. — Perusteet toiminnan käynnistämiseksi tulevalle vuodelle varmaan ovatkin olemassa, eikä tässä vaiheessa tarvita enää uutta tilanteenarvostelua. Muutoinkaan tämän kirjoituksen tarkoituksena ei ole luoda perustaa maanpuolustusaatteellisen työn pitkän aikavälin suunnittelulle. Pyrkimyksenä on vain herättää itse kunkin mielikuvitus esittämällä joitakin kuvitelmia tulevasta kehityksestä sekä mahdollisuuksia toiminnan suuntaamiseksi tämän kehityksen mukaisesti.

— poliittisella sektorilla

Kehitystä arvioitaessa lienee työn toteuttajien osalta syytä pelätä nykyisen tilanteen jatkuvan, erityisesti mitä tulee virallisen tahon eli valtiovaillan osuuteen: nimenomaisesti maanpuolustustyötä tukemaan tarkoitettuja kannanottoja tuskin tullaan tältä taholta esittämään. Edelleen on odotettavissa, että kontrolli- ja ehkä myös päätöksenteko-oikeus tulee vähitellen siirtymään poliittisiin perustein tehtäviinsä valittujen henkilöiden tai elimien tehtäväksi.

Edellämäinittu saattaa vaikeuttaa maanpuolustustyötä entisestään, koska poliitikot ottavat huomioon ensisijaisesti kannattajiaan näkyvästi hyödyttävät asiat, jolloin mm penseys maanpuolustukseen tarkoitettujen määrärahojen myöntämiseen saattaa lisääntyä. Seurauksena voi olla myös kaiken pitkäjänteisen työn vaikeutuminen, koska puolustuslaitoksenkin tärkeimmillä paikoilla tulevat tämän järjestelmän valitessa kulloinkin olemaan ne henkilöt, jotka poliitikot hyväksyvät. Päätösvaltaiset henkilöt saattavat asettaa maanpuolustustyöhön liittyvät tehtävät toissijaisiksi ja keskittyä politiikan alaan sisältyviin kysymyksiin.

Maanpuolustustyötä ammatikseen tekevien saadessa näin poliittisen leiman ei asian sisältö olekaan enää kaikille sama, vaan rintama on epäyhtenäinen asenteiden muovautuessa puolueohjelmien osoittamien linjojen mukaisiksi. Voidaan tietysti väittää, että tällainen järjestelmä olisi maanpuolustustyön kannalta edullinen, koska suuri määrä maanpuolustusmyön-

teisiä henkilöitä näin voisi julkisuudessa esiintyä eri puolueiden riveissä ja vaikuttaa asenteiden muokkaamiseen puolueiden sisällä. Teoriassa näin saattaisi käydäkin, mutta huomattavasti suuremmalla todennäköisyydellä on odotettavissa, että puolueen vaikutus näihin yksilöihin on paljon suurempi kuin heidän vaikutuksensa puolueisiin.

Puolustuslaitoksessa palvelevien keskuudessa tulisi puoluepolitiikkaan sitoutuminen ennen kaikkea aiheuttamaan sisäisiä ristiriitoja, keskinäistä epäluottamusta ja hajannusta, joita "Herra paratkoon" Suomen kansan keskuudessa on jo riittävästi — ei niinkään kansasta itsestään aiheutuvista syistä, kuin juuri omaa etuaan tavoittelevien puolueiden "ansioista".

— maanpuolustusta kohtaan tunnetun mielenkiinnon osalta

Jo nyt on vajaan puolenkymmenen lihavan vuoden jälkeen havaittavissa valitettava mielenkiinnon loppaaminen julkisuudessa ja erilaisissa yhteyksissä käytävään maanpuolustuskeskusteluun. Laimeneminen — samoinkuin keskustelun aikanaan tapahtunut viriäminenkään — ei ole maanpuolustusväen syytä tai ansiota, vaan se johtunee maanpuolustusradikaalien ryhmittymien linjanhaku- tai sisäisten ristiriitojen vaiheesta tai siitä, että ne ovat toistaiseksi ammentaneet itsensä tyhjiin. On myös mahdollista, että todettuaan julkisen keskustelun pikemmin lisäävän maanpuolustusmyönteisyyttä, ovat vastustajat päättäneet siirtyä "maanalaiseen" toimintaan. Tämä merkitsisi siis heidän aloitteestaan tapahtuvan maanpuolustuskeskustelun häviämistä lähitulevaisuudessakin. Täydellinen hiljaisuus on kuitenkin epätodennäköistä ja siksi on tulevaisuudelta odotettavissa mm aseettoman vastarinnan esille tuleminen entistä konkretisoidumpien ehdotusten muodossa.

Maanpuolustuskielteisyyttä ja puolustuslaitoksen suunnattua kritiikkiä tähän saakka aktiivisimmin harjoittaneen sadankomitea-liikkeen ainoa tiedossani oleva, paikallistasoa laajempi toiminta pitkiin aikoihin on kuluvan vuoden kutsuntojen aikana ainakin joululakin paikkakunnilla tapahtunut "kieltäydy aseista"-julkaisun jako. Joskaan tämän suurempaa toimintaa ei ole ollut — ilmeisesti edellä jo mainitsemistani syistä —, on sekä nykytilanteen selvittämiseksi että tulevaisuutta varten syytä kiinnittää huomiota eräseen seikkaan. Pyrkimällä esiintymään julkisesti oleellisena osana puolustuslaitoksessa palvelevaa hen-

kilöstöä sekä muovaamalla kannanottonsa niin, ettei niiden puolustuslaitoksen aseman ja tilan heikentämiseksi tarkoitettu perusajatus ilmene yhtä selvästi kuin sadankomitea-yhdistysten vastaavista, toimii nykyisin Varusmiesliitto. Ainakaan julkisesti ei tiedetä, perustuuko muuttunut asetelma mainittujen kahden yhdistyksen keskinäiseen sopimukseen vai pyrkiikö Varusmiesliitto oma-aloitteisesti siihen, mihin sadankomitealaiset eivät pystyneet. Joka tapauksessa: vaikka sadankomiteat onkin edelleen pidettävä mielessä ja tilannetta seurattava myös heidän osaltaan, on päähuomio tällä sektorilla ilmeisesti kiinnitettävä Varusmiesliiton pyrkimyksiin.

— maanpuolustusväen keskuudessa

Lähivuosisikymmenen maanpuolustusaatteellisen työn kehittymistä tulee kaikkien asiaa myönteisessä mielessä esilletuovien yhdistysten yms puitteissa leimaamaan sodankäyneen polven vähittäinen väistyminen ja työn jääminen lopulta täysin sotaa näkemättömän polven hoidettavaksi. On ilmeistä, että tämä vaikuttaa ainakin työn tekijöiden yleisasenteeseen. Se polvi, joka ei ole ollut mukana sodassa, ei liene niin palava-henkistä kuin "sotaveteraanit" ovat. Samalla poistuu ne sa fanaatisuus, jota jossain määrin esiintyy eritoten vanhempien reserviläisten keskuudessa.

On kuitenkin pelättävissä, ettei uusi polvi ole hengeltään edeltäjänsä veroinen ja vastoinkäymisten edessä saatetaan alistua liian helposti. Maanpuolustusaatteellisen työn tulevaisuuden kannalta kielteinen ennusmerkki on se, että niin reserviläisjärjestöjen kuin suurelta osalta Kadettikunnankin tilaisuuksien osanottajien joukossa nähdään vain vähäisessä määrin nuorimpien polvien edustajia, joiden alttius maanpuolustustyön tekemiseen on tämän perusteella pääteltävissä.

TYÖN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Työn kehittämissuuntaan vaikuttavina on otettava huomioon seuraavat tekijät:

- julkisen vallan suhtautuminen eli viralliset kannanotot, jotka välittömästi vaikuttavat yleisen maanpuolustusasenteen suuntautumiseen,
- alueelliset näkökohdat, kuten väestön maanpuolustusosuus, vaikuttavat työn suorituspaan. Johtotähtenä kuitenkin voitaneen tässäkin pitää — "sairaat tarvitsevat parannusta, eivät terveet",
- maanpuolustusvastaisen propagandan määrä ja ideologian voimakkuus.

Kehitys riippuu siis ensiksi julkisen vallan kannanotoista, jotka tähän saakka ovat olleet toimintaa varsin heikosti tukevia. Vähintään yhtä suuressa määrin riippuu kehitys meistä itsestämme eli siitä, kuinka aktiivisia ja huolestuneita olemme puolustuksen tulevaisuuden suhteen. Huolestuneisuutemme määrä osoittaa samalla kiistatta, kuinka vakavasti me suhtaudumme työhömme eli pidämmekö me sitä todella tärkeänä ja arvostammeko me sitä. Niinpä se, joka ei

ole huolestunut maanpuolustuksen tulevaisuudesta eikä pyri aina tilaisuuden tullen asiapitoiseen ja todellisuuteen perustuvaan propagandaan, lienee väärällä alalla.

Vielä voitaisiin pitää työn kehityksen tai ehkä paremminkin saavutettavissa olevien tulosten kannalta merkittävästi vaikuttavana tekijänä niiden tilaisuuksien määrää, missä "maanpuolustusväelle" tarjoutuu mahdollisuus kielteisten aatteiden torjuntaan ja myönteisyyttä lisäävään tiedottamiseen.

ARVIOIDUN KEHITYKSEN VAIKUTUS TOIMINTAAN

Eellä hahmoitellut tulevan kehityksen mahdolliset suuntaviivat muistaen tulisi maanpuolustusaatteellisen työn kehittymistä pyrkiä suuntaamaan mm seuraavat näkökohdat huomioonottaen:

Politiikka

Politiikan tullessa väistämättömästi "kuvaan", on politiikat mahdollisimman usein pakotettava julkisesti altavastaaajiksi, ottamaan kantaa ja näin aktivoimaan samalla poliittista eli valtion johtoa maanpuolustus-kysymyksissä.

Työnjako poliitikkojen "käsittelemiseksi" saattaisi olla esimerkiksi sellainen, että Kadettikunta hoitaa puolustusministerin, eduskuntaryhmät ja puolustusasiainvaliokunnan. Kadettiipiirien osuudeksi jää tällöin oman alueensa kansanedustajat (tai -ehdokkaat), kunnalliset valtuustoryhmät ja puolueiden piiritömistöt. Yhteyksiä ei kuitenkaan ole mielekästä ottaa kovin alhaisella tasolla, jolloin asialle ei ole mahdollisuuksia saada kantavuutta. Näin ollen keskustelun alustajiksi tms "altavastajaan" tehtävin ei kannata kutsua sellaisia puolueihmisiä, jotka eivät kykene vaikuttamaan, esimerkiksi maanpuolustusmyönteisiä kannanottoja esittämällä, ylöspäin puolue-elimissä sen enempää kuin paikalliseen puolueväkeenkään. Kohdehenkilöitä valittaessa tulee löytää ne, jotka todella nauttivat kannattajiensa suosiota.

Rauhan- ja konfliktintutkimus

Teoreettisen rauhan- ja konfliktintutkimuksen monopolisoimisen estämiseksi pasifistijärjestöille tulee tähän toimintaan osallistua entistä tehokkaammin. Huolimatta siitä, että kyseisen sektorin tutkimiseksi perustettu instituutti toimii valtion varoin, emme voi olla vakuuttuneita siitä, että tämän tutkimuslaitoksen töiden tuloksena saisimme lähivuosina käyttöömmä tieteellisen objektiivista aineistoa rauhan- ja konfliktintutkimuksen aloilta. Sikäli kuin instituutti tulee jatkamaan vain epävirallisen edeltäjänsä Tampereen Yliopistossa toimineen "työryhmän" viitoittamaa linjaa, ovat tutkimustyöt verraten voimakkaasti nyky-muotoisen maanpuolustuksen kannalta kielteisten ennakoasenteiden sävyttämiä. — Nuorten tieteenharjoittajien aikaansaannokset perustuvat huomattavalla osalla ulkomaisiin lähdelehtiin, jolloin outo

terminologia yhtyneenä kielellisiin käännösvaikeuksiin aiheuttaa vaikeuksia. Kun tähän vielä liittyy vähäinen asiantuntemus tutkittavien asioiden soveltamiseksi omiin oloihimme, on selvää, että työstä syntyy teoreettisia ja vähemmän kansanomaisia tuloksia. Tästä syystä olisi mahdollista valjastaa myös tämä maanpuolustukseen liittyvä ala palvelemaan toimintaa myönteisellä tavalla. Tämä edellyttäisi julkaisukelpoisen ja mahdollisimman kansanomaisesti kirjoitetun konfliktintutkimusta käsittelevän aineiston kokoamista ja sen saattamista Suuren Yleisön luotavaksi. Maanpuolustustyöhön tulisi samalla sisällyttää myös aseeton vastarinta, jotta koko kenttä tulisi käytettyä hyväksi. Kun tämä asia on konkreettisesti otettu huomioon maanpuolustusjärjestelyissä, on nykyuotoisen maanpuolustuksen vastustajien käsistä riistetty eräs heidän tehokkaimmista aseistaan. Mainitun asian toteuttamisen tulee kuitenkin tapahtua perinpohjin suunniteltuna — ei hätiköiden eikä ”yksityisyritteliäisyyden” tietä, vaan puolustusvoimien korkeimman johdon suunnittelemana ja hyväksymänä. Tällöin Kadettikunta saattaisi toimia lähinnä aloitteentekijänä.

Käsitteet ja painopiste

Myös nyt käsiteltävänä olevalla alalla tulee kyetä ennakkoluulottomasti harkitsemaan nykyaikaisten ”markkinointi”-näkökohtien huomioonottamista. Toiminnan tulisi tällöin olla mahdollisimman ”kansaan menevää”. ”Maanpuolustusta” yksinään on monasti vaikea myydä, mutta ”turvallisuuspolitiikkaan” liitettynä se menee kaupaksi jo paljon paremmin. Edelleen: vaikka sotahistoria tarjoaakin monia oivallisia esimerkkejä ja velvoittavia perinteitä, ei se jaksa inspiroida nuorta polvea, joka täysin ymmärrettävästi on kiinnostuneempi siitä, mikä tapahtuu tänään ja huomenna. Tässä kohdin on luonnollisesti otettava huomioon yleisön koostumus kullakin kerralla: mitä asiantuntevampaa yleisö on, sitä enemmän voidaan tukeutua myös ”historian opetuksiin”. Tähän liittyen on todettava joidenkin palavahenkisten vanhan polven edustajien fanaattisuuden maanpuolustustyölle suorastaan vahingollinen vaikutus. Erityisesti tällainen on vaikuttanut reserviläisjärjestöjen asemaan — toivottavasti kuitenkin nyt alkamassa olevalla turvallisuuspolitiikan koulutustoiminnalla kytetään lisäämään näidenkin järjestöjen työn arvostamista.

Koska kaikkien touhuaminen kaikkialla ei yleensä anna myönteistä tulosta, tulee toiminta keskittää hyvin tarkkan harkinnan perusteella. Ei ole eduksi painopisteittää toimintaa sinne, missä varmasti tiedetään saatavan varauksettoman myönteinen vastaanotto. Tällaisia ryhmiä tulisikin ensisijaisesti käyttää yhteistoimintakohteina ja pyrkiä löytämään varsinaiset toiminnan kohderyhmät muualta. Asiaa sen tarkemmin perustelematta tulevat tällaisina mieleen mm opettajat, koululaiset ja varusmiehet.

KADETTIKUNNAN JA SEN ALAORGANISAATION OSUUS TOIMINNASSA

Nykyisen tilanteen vallitessa ovat puolustusvoimat virallisena tahona ja epävirallisina, eräänlaisena painostus- tai ainakin vaikuttajaryhminä eri maanpuolustusyhteisöt ja -järjestöt joutuneet ryhtymään usein laajamittaisiin toimiin maanpuolustusaatteellisen työn saralla. On ilmeistä, että tulevaisuudessaakin jää vastuu suurelta osin vapaaehtoisen toimelaisuuden varaan, joten edellä mainittujen yhteisöjen ja vastaavien on jatkuvastikin otettava tämä vastuu itselleen.

Tällä tavoin nähtynä tulee siis myös Kadettikunnan osuus yleistä maanpuolustustyötä edelleen kehitettäessä säilymään voimakkaana, vieläpä ehkä entistään lisääntymään.

Mikä sitten on Kadettikunnan konkreettinen osuus tulevaisuudessa tässä työssä?

Käsitykseni mukaan Kadettikunnan tulee huolehtia — jäsenkuntansa valmiuden ylläpitämisestä maanpuolustusmyönteisen suhtautumisen aikaansaamiseksi ja kehittämiseksi työympäristössään ja sen ulkopuolella. Jäsenkunnan valmiuden kehittämiseksi tarkoitan sitä, että tietoa jaetaan tai oikeammin ”syötetään”, vaikka se saattaisi muutoinkin olla jäsenkunnan tavoitettavissa (tiedetäänhän kirjallisen informaation perille menon mahdollisuudet). Samalla voidaan kouluttaa jäsenistöä tiedottamiseen antamalla aluksi omia sisäisiä tilaisuuksia varten eri jäsenille vuorotellen pieniä valmistautumistehtäviä yhteenvetojen yms esittämiseksi käytettäväksi annetun aineiston perusteella. Jäsenkunnan koostumuksen huomioon ottaen on Kadettikunnalla mahdollisuus vaikuttaa myös puolustusvoimien virallisiin kannanottoihin ja toimenpiteisiin,

— aktiivisesta toiminnasta aatteellisen maanpuolustustyön hyväksi, jolloin Kadettikunnan (ja erityisesti sen kadettiipiirien) tulee oma-aloitteisesti hakea kontakteja erilaisiin yhteisöihin ja eri kansalaispiireihin sekä tarjota näiden järjestämien tilaisuuksien ohjelman suoritukseen apuaan mm esitelmien ja maanpuolustusaiheisten filmiesitysten muodossa. Tähän on liitettävä myös muiden maanpuolustusjärjestöjen työn tukeminen. Erityisesti on pienillä ja

TURUN VARTIOKESKUS OY

Aninkaistenkatu 12 E
TURKU

keskisuurilla paikkakunnilla syytä olla kiinteässä yhteistyössä em järjestöjen kanssa mahdollisesta työnjaosta sopimiseksi ja toiminnan päällekkäinmenon välttämiseksi. Niissä tilaisuuksissa, joissa on kyse myönteisyydestä ja kielteisyydestä lienee Kadettikunnan edustajien syytä esiintyä nimenomaan sotilaina, koska maanpuolustusasenne on asian kanssa vähemmän tekemisiin joutuvien keskuudessa yhtä kuin asenne puolustuslaitokseen,

— omalta osaltaan myös työstä puolustuslaitoksen sisällä. Kohderyhmänä tulevat tällöin kyseeseen pääasiassa varusmiehet. Se työ, jonka kadettiipiirit kohdistavat tähän ryhmään, tulee luonnollisestikin tapahtua vapaa-aikana ja yhteistoiminnassa asianomaisten joukko-osastojen komentajien kanssa. Järjestettävissä tilaisuuksissa ei saa olla mitään palvelukseen vivahtavaa, joten niiden teemat on valittava erittäin huolellisesti. Järjestelyt voidaan toteuttaa mm yhteistoimin varusmiestoimikuntien kanssa. Sotilaskodin liittäminen mukaan esimerkiksi kahvitarjoilun järjestäjänä voi lisätä tilaisuuden kiinnostavuutta.

LOPUKSI

Tehtäessä jonkinlainen koonnos edellä olevasta voidaan olettaa mm, että

— valtion johdon taholta on odotettavissa vain vähäistä tukea maanpuolustustyölle. Sitä vastoin saattaa puolueiden taholta tapahtua jonkinlaista lähestymistä, jolla pyritään saamaan puolustuslaitos valvontaan ja jolla osa maanpuolustusväkeä saataisiin mukaan puolue-elämään,

ja todeta, että

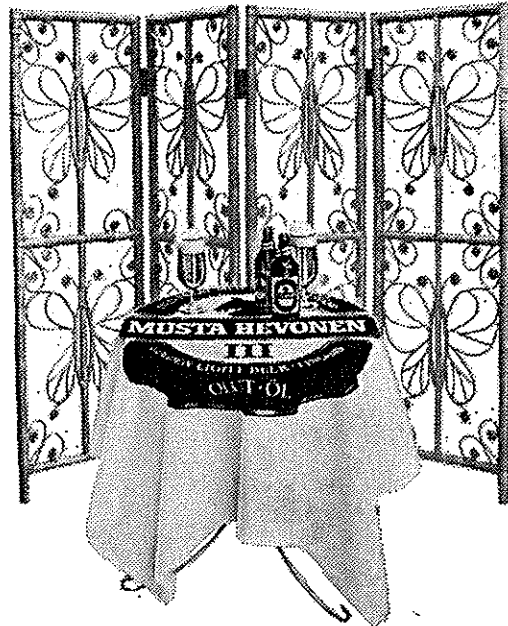
— maanpuolustusväen on välttämätöntä koota rivinsä, jotta kyettäisiin torjumaan valtakunnan turvallisuudelle vahingollinen maanpuolustusradikaalisuuntaus, joka hyvin mahdollisesti saa lisääntyvää kannatusta myös valtakunnalliseen päätöksentekoon osallistuvien keskuudessa. Kadettikunnalla saattaa olla ratkaiseva osa maanpuolustustyön koordinoimisen suhteen, koska sen riveihin kuuluu suuri osa parhaiten perehtyneistä henkilöistä.

Sen lisäksi on pidettävä mielessä, että

— yleisen maanpuolustustyön ensisijainen tavoite on maanpuolustuskielteisyyden vähentäminen ja myönteisen suhtautumisen lisääminen. Jos keskitymme toimimaan jo entuudestaan maanpuolustusmyönteisiksi todettujen henkilöiden ja yhdistysten parissa, olemme tosin ehkä ylläpitäneet myönteistä suhtautumista, mutta emme ole hituistakaan vähentäneet kielteisyyttä. Kohderyhmät on valittava tämä huomioon ottaen ja muistettava, että kuulijakunta, jolla on kielteisiä ennakkokäsityksiä, on "otettava" aluksi varovasti, ei hyökäten, vaan rauhallisesti edeten. Näin menetellen voidaan ehdottoman kielteisäkin asenteita saada ainakin varauksellisesti myönteisiksi.

Musta Hevonen

vie janoon uudella tavalla.
Se on kevyt, vaalea keskiolut.
Helmeilevän raikas seurustelujuoma,
josta tuli yllättäjä yhdellä kertaa.

Porin Oluttehdas Oy

Mini Vague TEILLE

Tulkaa meille,
meillä käy kaikki muutkin.

- Mini Vaguen erikoisliike.
- Uutta, rautakampaus...

KAIVOTALO

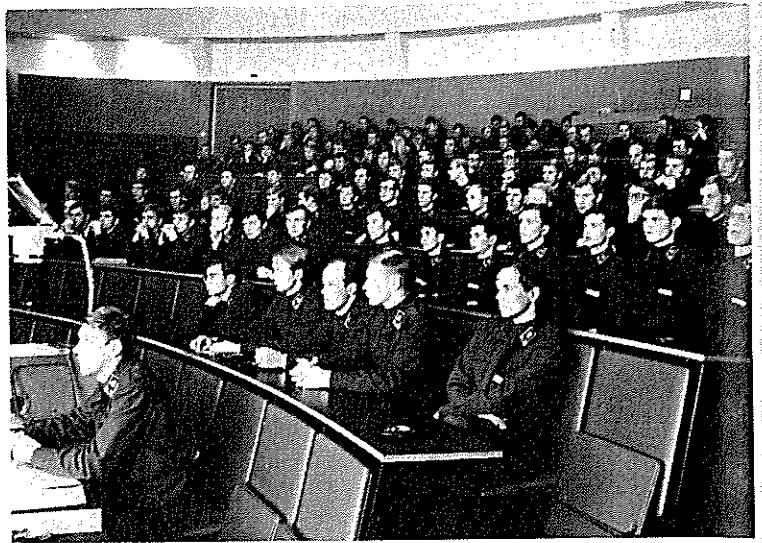
Valopiha 2. kerros
Ajantilaus 634 008

**Kaivotalon
Parturiliike
Terho Tiainen**

Kadetin vaikutusmahdollisuudet ylioppilasmaailmassa

Kadettialikersantti V Rantala

Alustus Kadettikunnan opetus-tilaisuudessa 16. 11. 1971

Jos vastaisi yksiselitteisesti otsikon edellyttämään kysymykseen, paljonko mahdollisuuksia on tarjolla, niin tuntuu, että niitä on paljon, eikä keinojen määrällä ole raja-arvoa, vaan kehityksen mukana niitä ilmenee aina lisää ja lisää. Sen sijaan, että analysoisin kirjoituksessani vaikutusmahdollisuuksia, olen päättänyt tutkimaan asian toista puolta eli hakemaan niitä olevia ongelmia, jotka haittaavat kadetin tehokasta vaikutusta maanpuolustustyössä, sekä kartoittamaan nykyistä tilannetta.

Jos tarkastellaan ylioppilasmaailmaa ja yleensä opiskelijoita kohderymänä maanpuolustustyössä, niin on selvää, että se sijoittuu tärkeysjärjestyksen kärkipäähän. Opiskelijat ovat vaikutteille alttiita tulevia vaikuttajajaksiloita, nimenomaan meidän oman aikamme vaikuttajia, joiden kanssa yhteistyömme tämän yhteiskunnan syövereissä tulee joko onnistumaan tai ei. Olenkin valmis väittämään, että kaikki se, jonka nyt laistamme, tulee olemaan potensseihin korotettuna vaikuttamassa esteellisesti keskinäiseen yhteistyöhömme ns tehokkaan työn aikana joukko-osastoissa. Kukaan muu ei tuota työtä voi tehdä, antaa informaatiota ja rikkoa ennakkoluulon rautaisia portteja kuin kadetti. Kuuluuhan hän samaan ikäpolveen ja hän on saanut samanlaisen pohjakoulutuksen. Yhteiset ongelmat ovat sitoneet opiskelijoita ja kadetteja jo näiden kouluaikoina, joten kadetin sanoman välittymiselle ei pitäisi olla esteitä.

Muita vaikuttajia ovat tietenkin asepalveluksensa suorittaneet reservin upseerit, jotka aloittavat tai jatkavat opiskeluansa ja näin pääsevät välittämään kokemuksiansa muille. Mutta se, onko heidän vaikutuksensa negatiivista vai positiivista, riippuu tietenkin siitä, millaisen kuvan kouluttajat ovat antaneet puolustusvoimista. Tämän kuvan muodostumiseen vaikuttaa mielestäni suuresti määrin se, minkälainen kuva heillä oli ennen asepalvelukseen astumista. Parhaiten tämän kuvan voi heille antaa kadetti, keinona esimerkiksi yhteyden pitäminen entisen koulun senioriyhdistykseen tai suoraan koulun opetusohjelmaan liit-

tyen käymällä antamassa selvitystä sotilasmaailmasta ammatinvalinnan oppitunneilla. Uskoisin näin päästävän parempiin tuloksiin kuin jonkun vanhan evp-upseerin esiintymisellä, jonka läsnäoloon oppilailla on ilman muuta määrätynlainen ennakoasenne jo ikäerosta johtuen.

Kadettikoulun järjestyssääntö määrää kadetin osallistumisesta seuraavaa: "Osallistamalla osakuntaelämään luot suhteita muissa korkeakouluissa opiskeleviin ja säilytät kouluaikasi toverisuhteet." (liite 3 § 38) ja jatkaa liitteessä 3 f 2 ravintolakäyttämiseen liittyen: a) "ota selvää osakuntien, ylioppilaskuntien yms juhlissa olevista erikoispiirteistä ja perinteistä etukäteen esimerkiksi Kadettioppilaskunnan yhteys-sihteeriltä" b) "käännä sotilasarvoiset keskustelut tarvittaessa siviilielämään ja opiskelijoiden ongelmiin." Antaako kohta b) aiheita ymmärtää asia niin, että sääntöjen laatijat eivät ole uskoneet kadetin mahdollisuuksiin selviytyä kunnialla keskusteluissa niinkin "arkaluontoisista" asioista kuin "SA"? Vai onko siitä yleensä haluttu keskusteltavan lainkaan? Onko tosiaan niin, ettemme olekaan tarpeeksi hyvin koulutettuja kyetäksemme keskustelemaan edes omaan ammattiimme liittyvistä kysymyksistä? Tästä jäljempänä.

Kadettioppilaskunnan säännöt määräävät siis suhteiden ylläpitämisen erääksi tehtäväkseen. Näin on tehtykin niin paljon kuin rahkeissa on ollut varaa, varsinkin parin viime vuoden aikana. Mahdollisuuksien mukaan ja joidenkin aktiivisten yksilöiden epäitsekään työn ansiosta onkin voitu pitää yllä ns "pakollisia kuvioita" lähinnä naisvaltaisten opinahjojen oppilaskuntien kanssa. Esimerkkinä mainittakoon vaikkapa Helsingin yliopiston voimistelulaitoksen tytöt, joiden kanssa järjestetään noin kolmasti vuodessa illanvietto pallopeleineen. Heidän viimekertaiseen vierailuunsa ympättiin nyt asiatietoakin esittelemällä Kadettikoulu rainan ja kiertokävelyn avulla. Jälkeenpäin kyselyäni olutkellarissa heidän mielipiteitään tuntui kuin tuona iltana olisi kaatunut metreittäin

raja-aitoja, päätellen siitäkin, että vastaavanlaisia tilaisuuksia vaadittiin järjestettäväksi entistä tiheämmin sekä vieraiden että isäntien taholta.

Helsingin käsityöopettajaopiston, Helsingin yliopiston farmasian laitoksen ja Järvenpään kotitalousopettajaopiston oppilaskuntien kanssa on yhteistyö jäänyt lähinnä "vuoroin vuosijuhlissa" -asteelle, jolloin osallistumista millään muotoa väheksymättä, kadettien osuus on lähinnä ollut koristearvo. Myös melkein kaikkien osakuntien kanssa on diplomaattisuhteet vallinneet vuosijuhlien aikoihin. Näiden lisäksi ns luontaiset "kotipiirisuhteet" ovat vallinneet reserviupseeriipiirien, RUK:n, RtK:n, AuK:n ja Poliisiopiston kanssa.

Oma erikoinen (ja hyvä) lukunsa on ollut nuorukaisten tanssikurssi, jossa mielipiteitä on vaihdettu välittömässä tunnelmassa jo monien vuosien ajan.

Käytyäni useissa eri tilaisuuksissa yllä mainituissa puitteissa ja liikuttuani myös melko paljon osakunnissa on minulle jäänyt se käsitys, että jos puolustusvoimat joten kuten tunnetaankin, piileskelee tietämys Kadettikoulusta ja kadettien elämästä vielä mustan yön varjoissa. Varsin yleinen uskomus on, että olemme puoliksi siniverisiä, puolukanvarpuja alhaaltapäin päivistä toiseen katsovia raharikkaiden poikia, jotka omilla oloissaan, salaseuran tapaan jossain Helsingin ulkosaareissa kasvatetaan militarismien nuoriksi kotiksi sortamaan köyhää väkeä, ja että me sodan lipua liehuttamalla saatamme heidät ja koko kansan

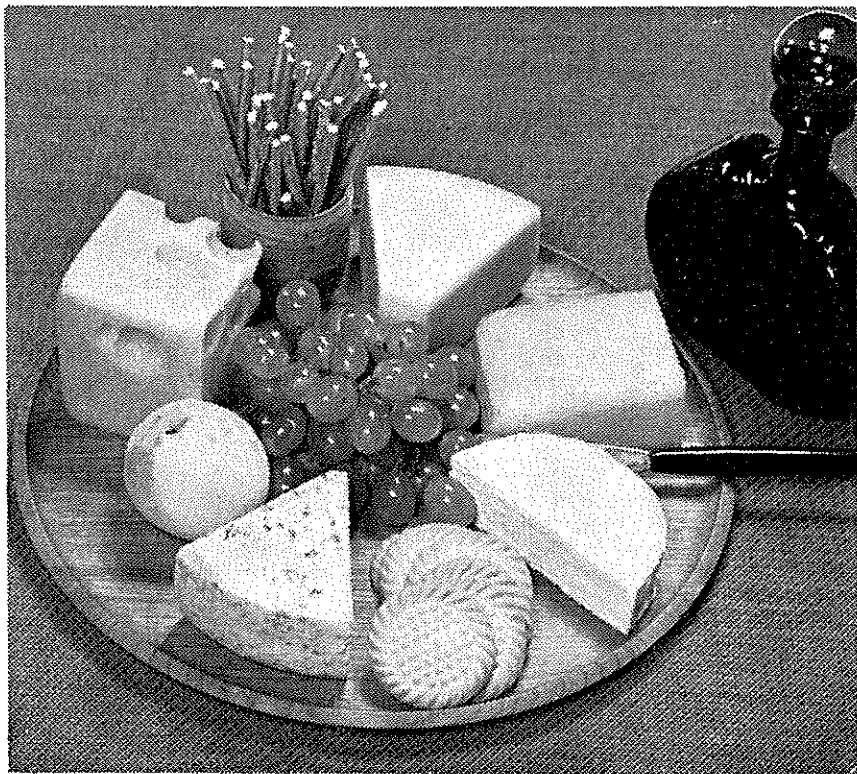
yhä tukalampiin oloihin. Tosin myös tiedetään, että olemme suorasekkäisiä, etiketin mukaan haarukkaa ja veistä käsissämme pitäviä, ja että meillä on koreo juhlapuku. Mutta harva vain tietää, että me kuulumme heidän kanssaan samaan yhteiskuntaan ja että sen ongelmat koskettavat myös meitä. Olisiko meidän ensiksi muunnettava asennoitumistamme ja uudelleen arvioitava välittömyyden suhde toisinaan kankeahkolta nykyään tuntuvaan herrasmiesimageemme, joka helposti ymmärretään nykyisin väärin — vanhoillisuudeksi?

Kyllä meilläkin on muutamia perustavaa laatua olevia ennakkoluuloja ja harhakäsityksiä. Eivät kaikki, joilla on pitkä ja takkuinen tukka sekä parta ja huolimaton vaatetus, suinkaan ole pahimpia järjestelmän repijöitä, vaan he saattavat olla erittäin maanpuolustustietoisia ja tuntea isänmaan voimakkaampana kuin ehkä jotkut meistä.

Vielä haluan poistaa erään yleisesti vallalla olevan harhakäsityksen, että maanpuolustustyön pitäisi ensisijaisesti kohdistua vastustajien ryhmittymisiin. Tuota painotetaan mielestäni liikaa. Tosiasia on, että heidän todellinen, perimmäinen intressinsä ei suinkaan ole armeijan herjaaminen, vaan sen kaataminen ja tämän jälkeen mahdollisesti ulkoisen armeijan avulla vallitsevan yhteiskuntajärjestelmän muuttaminen mieleisempään. Keskustelunaihe heidän kanssaan on aivan toinen, mutta älkäämme siitä huolimatta sitä laistako. Osalistukaamme siihen, mutta tietenkin yksi-

löytäkää Tekin hyvien makujen maailma

VALIO-
JUUSTOT
ilahduttavat
sekä mieltä
että
kieltä

tyisinä henkilöitä. Miksi siis tuhlata kaikki voimat niihin, jotka ovat tahallaan sairaita? Heidät tulisi eristää omiin ympyröihinsä antamalla ensiapua horjuville. Näillä tarkoitan nuoria, joilla ei ole puolustusvoimista ja sen tarkoitukselta tarkkaa kuvaa, mutta jotka kuitenkin päivittäin saavat campuksella annoksen hyvinkin yksipuolista informaatiota repiviltä ryhmiltä.

Myöskään "jälkihoidon" antamista niille, jotka loogisesti ovat perusteet saatuaan asiaa ajatelleet ja ymmärtävät armeijan olemassaolon välttämättömyyden, ei sovi unohtaa. Heihin kohdistuvan työn on oltava voimakasta antamalla jatkuvaa uutta tietoa stabiliteetin ylläpitämiseksi ja heidän saamiseksi mukaan yhteiseen työhömmme.

On myöskin opittava ottamaan vastaan opiskelijoiden taholta tuleva, kaikkien osapuolten kannalta katsottuna tervetulleena pidettävä kritiikki puolustusvoimia kohtaan. Se on myös otettava pohdinnanalaiseksi, ja mikäli löydetään siitä korjaamisen aihetta, on asiaa ajettava eteenpäin. Sillä emmehän me kehittä tätä laitosta vain itseämme varten, vai kehittämekö? Tämä kritiikki on erotettava pikkuagitaattorien tunteenomaisesti ja poliittisideologisesti värityneistä "malliherjoista", jotka ovat vain ahtaitten kellarihuoneitten monistuskoneissa aikaansaatuja lausahduksia.

Tiedon puute on siis suuri kummassakin leirissä. Parannuskeinona ei liene muuta mahdollisuutta kuin lisätä työtä, ei vain Kadettikoulun ja Kadettioppilaskunnan vaan myös yksityisen kadetin kohdalla. Mutta onko meillä itsellämme halua ja tietoa? Tuetaanko meitä pyrkimyksissämme? Yleisesti ottaen tähän voi vastata kielteisesti, sillä olemme menettämässä kosketuksen ammattimme henkiseen sisältöön, tulossa virkamiehiksi tai ammattilaisiksi tässä mielettömässä pistekilpailussa. Meidät lyödään jonoon mm sen perusteella, miten lujaa juoksemme ja kuinka pitkälle, tai kuinka nopeasti löydämme risukosta pienet rastiliput. Systeemi lienee pakollinen, mutta opettaa meidät tuijottamaan vain omaan nenäämmme. Tällöin meiltä ei liikene aikaa eikä voimia tuhlattavaksi mihinkään muuhun kuin haaveiluun kullanhoidoista urasta "kissankuvat" silmissä. "Seuraavasta koulutyöstä on saatava parempi arvosana kuin tuo toinen."

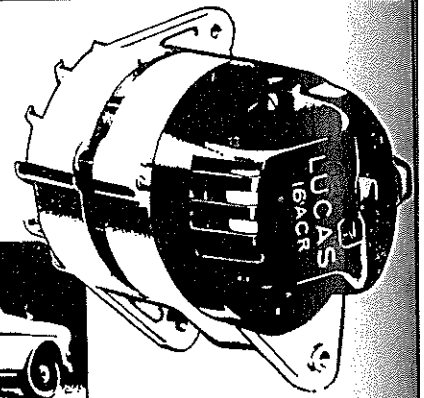
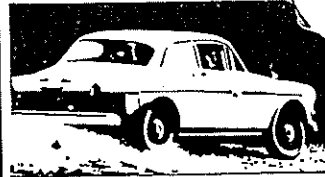
Tietoa ei ole tarpeeksi ja tämän seurauksena puuttuu itsevarmuutta vastuun ottamiseksi sanoistaan. Ei ole painotettu tarpeeksi maanpuolustustietouden tärkeyttä mukaanluettuna vaikuttamisen taito sana- ja kynäsujuvuuksineen. Tämän näkee opetusohjelmasta ja pisteiden jakautumisesta. I vsk:lla on luentosarja maanpuolustuksen perusteista 9 tuntia = 0,39 % I ja II vuosikurssien 280 oppitunnista. II vsk:lla ei tähän ole varattu yhtään tuntia. Suhdetoiminta ja tiedotusoppia on I vsk:lla 5 tuntia ja II:lla 3 tuntia, eli molemmilla yhteensä 8 tuntia = 0,35 %, koulutyötä ei ole. Puolustustahdon kasvatusta on II vsk:lla 6 tuntia = 0,26 %, ei myöskään koulutyötä. Siis I ja II vuosikursseilla on tasan 1 % uhrattu aikaa ko aineisiin, eikä niitä ole nähty sen arvoisina, että niiden osaamisen perusteella kadetit voitaisiin laittaa jo-

noon, vaikka melkein kaikkien muiden aineiden kohdalla näin onkin.

Kadettikunnan järjestämät luennot ovatkin olleet suureksi avuksi, mutta toisaalta ne on koettu paino-lastiksi ylimääräisellä ajalla tapahtuvina, ja näin ei ehkä ole päästy suurimpaan mahdolliseen hyötyyn. (Viitataan jälleen edellä mainitsemaani ammattieettiin perustamme ja upseerietiikkamme horjumiin.)

Koulun johto on hyvin myötämielisesti suhtautunut lähinnä Kadettioppilaskunnan esityksiin järjestää ja osallistua em tilaisuuksiin ja toivottavasti tulee näin myös vatedeskin tekemään. Jään kuitenkin odottamaan uudelleenarvioimista ja toimenpiteitä, joilla meidät kasvatettaisiin näkemään koko haka eikä vain nenämme edessä oleva reunimmainen lepikko. Kuvitelen kauhulla tilannetta, jolloin nuorena kapteenina valmistaudun hermoprässin alaisena Sotakorkeakoulun kokeisiin. Minun on käytettävä kaikki vapaa-aikani ja mikäli mahdollista, virka-aikaani ohjesääntöjen lukemiseen. Jääkö minulta todellakaan ajatusta enää koulutettaville alaisilleni, saatikka sitten maanpuolustustyölle? Jostain on aloitettava tämän nurinkurisen tilanteen pysäyttäminen ja herätettävä henkiin suomalainen upseerietiikka, jottei maa katoaisi jalkojemme alta ennenkuin huomaammekaan.

12V 34A = 475 W
miinus maadoitus

AUTOILIJAT!

**TYHJENEEKÖ AKKUNNE
PIMEÄNÄ VUODENAIKA-
NA LIIKENNERUUHKIEN
JA PAKKASTEN JOHDOS-
TA?**

Kasvava sähkökäyttöisten
apulaitteiden määrä lisää
akun kuormitusta

LUCAS 16ACR
vaihtovirtalaturi

takaa akulenne riittävän
latauksen - talvellakin
Päädustaja:

Oy Elektro-Diesel Ab

Lönnotinkatu 45, Helsinki 18

Ryhtyisinkö upseeriksi

Pääsihteeri Pentti Palmu

Kun jonkin ammatin arvostus laskee, lienee yksi selvä syy tähän ammatinharjoittajissa itsessään.

Kun Yhdysvalloissa nuorukainen saa lukion päästötodistuksen, ryhtyvät lukuisat korkeakoulut kilpailemaan siitä kuka saa asianomaisen ylioppilaan jatkokoulutettavaksi. Tässä kilpailussa ovat mukana myös kaikki akateemiset sotilasopetuslaitokset. Perhekohtainen kokemus kertoo esitteitä tulleen eräässä tapauksessa 38, joista sotilasopetuslaitoksilta ja joukko-osastoista 9.

Samalla kun ylioppilaitten määrä maassamme kasvaa, samalla vähenee sotilasammatteihin hakeutumisen. Tämä on luonnollista niissä oloissa, joissa yhteiskuntamme on saanut viimeiset kaksikymmentäviisi vuotta rathassa kehittyä. Ei ole perivihollista. Ei myöskään mitään tiettyä maantieteellistä aluetta, joka olisi jatkuvan uhan alaisena. On vain puolueeton alueellinen koskemattomuus, minkä kansojen väliset sopimukset jo sinänsä takaavat. Sopimuksia taas ylläpidetään ja solmitaan ulkopoliittikan avulla.

Herkimmät arvostelijat ovat esittäneet syiksi sotilasammattiin hakeutumattomuudesta mielenkiinnon vähenemistä, sosiaalisia oloja, yhtenäispäälytösuunnitelmia, työaikajärjestelyjä, keskinäisen arvostuksen epäreaaliteetteja ja monia muita hetkellisesti esiintyviä ja jopa tunnepitoisia syitä, mutta ilmeistä on, että asiantilan korjaamiseksi ei ole tehty juuri mitään. Vakiotyyppiset sanoma- ja aikakauslehti-ilmoitukset kerran vuodessa ovat käytännöllisesti katsoen olleet ainoa syötti, joka on heitetty. Tosin jotkut oppikoulut ovat pyytäneet ja saaneet jonkun upseerin kertomaan abiturienteille ammattiin hakeutumisesta ja työstä upseerin uralla, mutta kokonaisratkaisua ei ole olemassa.

Pääesikunnan vihkonen "Kadettista Upseeriksi" on eräin kohdin virheellinen ja esitteenä heikkolaatuinen. Kun sen painos on ollut vain 10 000 kpl ja samansuuruista uusittua laitosta yritetään nyt saada painoasuun, voidaan vain todeta, että sekin kiitettävä yritys on vajaamittainen.

On uskottava, että elämme aikaa, jossa on selvästi tehtävä tiedoksi kaikki mahdollisuudet, jotka ammatissa takaavat riittävän toimeentulon, etenemisen uralla, erikoistumisen mahdollisuudet, siirtymismahdollisuudet rinnakkaisiin ammatteihin tai muulle alalle, yleiset ja yhtenäiset edut ym. On siis luotava oikea kuva upseerin ammatista ja sen harjoittamisesta sekä samalla heitettävä pois mielikuvat kutsumusammattista. Tietoa on jaettava jatkuvasti ja jokaiselle, pyydettiinpä sitä tai ei. Se on myös kyettävä tarjoamaan muodossa joka näkyy ja kuuluu. Tiedon jakamisen on kuuluttava Pääesikunnalle, up-

seerien valmistuslaitoksille, Kadettikunnalle ja kadettiupseereille. Täytyyhän meissä olla sen verran talous- ja tiedotusmiestä, että kykenemme aikaansaamaan aineistoa ja ääntä ainakin saman verran asian puolesta kuin jotkut "komitealaiset" asiaa vastaan.

Esitteitä tulee jakaa vuosittain kaikille lukion ylemmän luokan oppilaille, kaikille reservinupseerikurssien oppilaille, kaikille sanoma- ja aikakauslehdille, radiolle, televisiolle ja tietotoimistoille. Opetuslaitosten on vuosittain esittäytyttävä julkiselle sanalle ja varuskunnissa on järjestettävä keväisin ainakin viikon kestävä "tervetuloa taloon" tilaisuus, jolloin kuka tahansa saa tutustua olosuhteisiin ja koulutukseen. Vuorovuosin on pidettävä syksyllä eri puolilla maata päivän—kahden kestäviä seminaareja kaikille halukkaille ja osallistuttava kuvitetuin artikkelein oppilaiden värväyskampanjoihin.

Näin tehdään ammatista mielenkiinnon kohde ja turvataan jälkikasvu.

**Kuiske kuuluu:
vastapaahdettua
Joulu-
Costaricaa!**

The advertisement features a cartoon illustration of a young girl with a surprised expression, wearing a white dress and a headscarf. She is holding a large, decorated box labeled 'Joulu COSTARICA' and 'JUL COSTARICA'. The box is adorned with various symbols including a heart, a star, and a crescent moon. Next to her is a lit candle in a holder. In the bottom right corner of the illustration, there is a small square logo with the letter 'K'.

Toivotamme Kylkiraudan Hyvää Joulua

AHM-SÄHKÖ OY
Heinola

OY ALGOL AB
Helsinki

OY ARWIDSON & Co AB
Helsinki

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ AURA
Helsinki

OY BLOMBERG AB
Hamina

C C-PRODUCT OY
Helsinki

ERMACO OY
Helsinki

FINNISH-CONTRACTORS Ltd OY
Helsinki

FINTEL Ky
Helsinki

FORSSAN KIRJAPAINO
Forssa

HAAPANIEMEN SAHA — E. SARASTE
Viitasaari

HOTELLI HAAGA
Helsinki

HAKALEHDON HUOLTO OY
Tapiola

HELSINGIN MYLLY OY
Helsinki

HELSINGIN PUHELINYHDISTYS
Helsinki

HIITTENHARJUN MOTELLI
Harjavalta

IMATRAN VOIMA OSAKEYHTIÖ
Oulu

INARIN RIISTA OY
Inari — Puh. 15

KANSAN TAHTO
Mäkelinink 29 — Oulu

KARJAKUNTA
Helsinki

KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ
KALERVO
Helsinki

KESKINÄINEN HÄMEEN
VAKUUTUSYHTIÖ
Hämeenlinna

KINOSTO OY
Helsinki

LAPIN KANSA
Rovaniemi

LAPIN SYSTEMA
Toripuistikko 8 — Rovaniemi

LUMIVALKO OY
Turku

LÄNNEN SOKERI OY
Länsi-Säkylä

J MARTTIININ PUUKKOTEHDAS OY
Vartiokatu 32 — Rovaniemi

MEDIPOLAR OY
Oulu

MUSTAN HÄRÄN GRILLI
Helsinki

ORION YHTYMÄ OY
LÄÄKETEHDAS ORION
Helsinki

HOTELLI OULUN HOSPIZ
Asemakatu 31 — Oulu

OULUN SAÄSTÖPANKKI
Oulu

ikijoille
1 Onnellista Uutta Vuotta

PAPERINKERÄYS OY
Helsinki

ARKKITEHTITOIMISTO
SIRKKA & AARNE PIIRAINEN
Helsinki

POHJOLAN OSUUSPANKKI
Sodankylä

OY RAHKOLA AB
Vaasa

OY M RAUANHEIMO AB
Kokkola

OY SHELL AB
Helsinki

SIERAVUOREN LOMAKYLÄ
Eura — Honkilahti

SIVENIN KONELIIKE OY
Helsinki

SOTKA OY
Hämeenlinna — Lahti

T:mi SUNEX
Helsinki

SUOMEN HYPOTEEKKIYHDISTYS
Helsinki

SUOMEN HÖYRYLAIVA OY
Helsinki

SUOMEN MERIVAKUUTUS OY
Helsinki

SUOMEN PELASTUSOSAKEYHTIO
NEPTUN
Helsinki

SUOMEN SELLULOOSAYHDISTYS
Helsinki

TEOLLISUUSSANOMAT
Helsinki

A. TILLANDER OY
Helsinki

TUOTTAJAIN LIHAKESKUSKUNTA
Helsinki

TURKAMA & KUMPPANIT OY
Helsinki

TURUN HOPEA
Turku

TURUN SATAMA
Turku

UIMAHALLITALO
Tampere

UNION-HUOLTO-KAHVIO
PELTONIEMI & K:nit
Kansankatu 3 — Rovaniemi

VAASA
Pohjanmaan valtaalehti

VASABLADET
Vasa

VASKILUODON SATAMA
Vaasa

YHTYNEET MUOVITEHTAAT OY
Vaasa

TAMPEREELLA

RAVINTOLA
MYSSY
PELLERVONKATU 9 PUH. 57746

33 540 TAMPERE 54

VAPAAEHTOISENA VAPAUSSOTAAN

Uula Aapa (kadetti 615)

— No, pojat! Jatketaanpas taas harjoituksia. Kun kuulette käskyn ketjuun, silloin ryhmä hajoaa kuin lammaslauma vaaran uhatessa. Sinä Smolander kipi-tät niin sukkelaan kuin kintuistasi irti saat äärimmäiseksi oikealle ja sinusta vasemmalle kymmenen askeleen välimatkoin Keinänen, Väänänen, Asikainen, Tuovinen, Koponen, Korhonen ja Varonen.

Näin jatkuivat ketjuuntumisharjoitukset 18.2.1918 Kuopionlahden jäällä, Kuopiossa. Harjoittelemassa oli juuri perustetun Kuopion suojeluskunnan 3.komppanian 3.joukkueen 1.ryhmä, jonka johtajaksi oli määrätty yli 40-vuotias mv Räsänen. Joukkueenjohtajana toimi postivirkailija Wikström ja komppanian päällikkönä itäisen naapurimaamme armeijassa palvelut kapteeni Vainikainen.

Ketjuuntumisharjoitusten jälkeen harjoiteltiin vielä mm ruoturintamaan menoa, tahdissa marssimista, ryhmäkaartoja, seisten ja polvelta ampuma-asentoja ilman asetta, sillä niitä ei suojeluskunnalla ollut tarpeeksi. Kun naapuriryhmänjohtaja kysyi meidän ryhmänjohtajalta, miksi ryhmä ei harjoittele myös makuulta ammuntaa, Räsänen vastasi:

— Sitä näille pojille ei tarvitse opettaa. Kyllä he osaavat maahan mennä ja ampuma-asentoon, kun luodit alkavat korvanlehtiä nuoleskella.

Ja niin säästyi meidän ryhmä sulkeisjärjestyksen ikävimmästä harjoituksesta. Käydyissä taisteluissa tultiin myöhemmin toteamaan, ettei ryhmänjohtajamme tarvinnut meitä koskaan maahan komentaa, sillä useimmiten maastouduimme liiankin aikaisessa vaiheessa.

Ryhmämme jäsenet olivat kaikki entisiä partiolaisia ja suurin osa joukkueesta koostui Kuopion oppikoulujen yläluokkalaisista. Komppaniamme oli majoitettuna Kuopion lyseon luokkahuoneisiin. Runsaan pariviikkoisen harjoittelun jälkeen meidät kuljetettiin junalla Mikkeliin, jossa majoituttiin kansakoulun suojiin. Siellä saatiin venäläiset kiväärit, ja harjoitukset jatkuivat nyt aseiden kanssa. Eräänä päivänä saatiin niillä myös ampua. Sitä päivää olimme odottaneet suuren jännityksen vallassa. Ampumaradalla meille annettiin viisi patruunaa mieheen. Se oli mielipainuva hetki, kun annettiin käsky:

— Ladatkaa aseenne yhdellä patruunalla. Asettaa matka-asteikko 150 metrille ja tähdätkää kuvion keskelle.

Sormet vapisivat ja silmissä hämärsi, kun minä

asetin hahlon oikealle paikalle. Sitten kuului ryhmänjohtajan käsky:

— Viekö ase poskelle, tähdätkää kuin oravaa silmään ja laukaikaa.

Kului suhteellisen pitkä aika, ennenkuin meistä ensimmäinen uskalsi vetää aseiden liipasimesta. Sitten toiset pojat seurasivat perästä lyhyin väliajoin. Minä ryhmästä nuorimpana jäin viimeiseksi. Yritin useamman kerran, mutta aina joku ehti edelle. Ryhmänjohtaja tuli luokseni.

— Mikä sinua vaivaa? hän tiedusteli. — Petti-vätkö hermosi tai sattui sinulle laukeamaton patruuna?

Ryhmänjohtajan huomautus sattui aivoon. Purin hampaat yhteen, suljin silmäni ja vetäisin liipasimesta. Taululla näytettiin kahdeksaa, joka oli ryhmän paras tulos.

— Niin sitä pitää, poika, aloittaa. Kun sitä rataa jatkat, sinusta tulee tarkka-ampuja, ryhmänjohtaja kehaisi.

— Se taisi olla vahingonlaukaus, minä rehellisesti tunnustin. Enkä minä siinä väärässä ollutkaan, sillä seuraavat neljä kutia puhkoivat reikiä ilmaan, mutta eivät maalitauluun, vaikka asettani uskalsin laukoa jo silmät auki.

Tähän ampumarajoitukset päättyivätkin. Patruunia oli vähän käytettävissä, joten niitä tuli säästää tärkeimpiin tehtäviin.

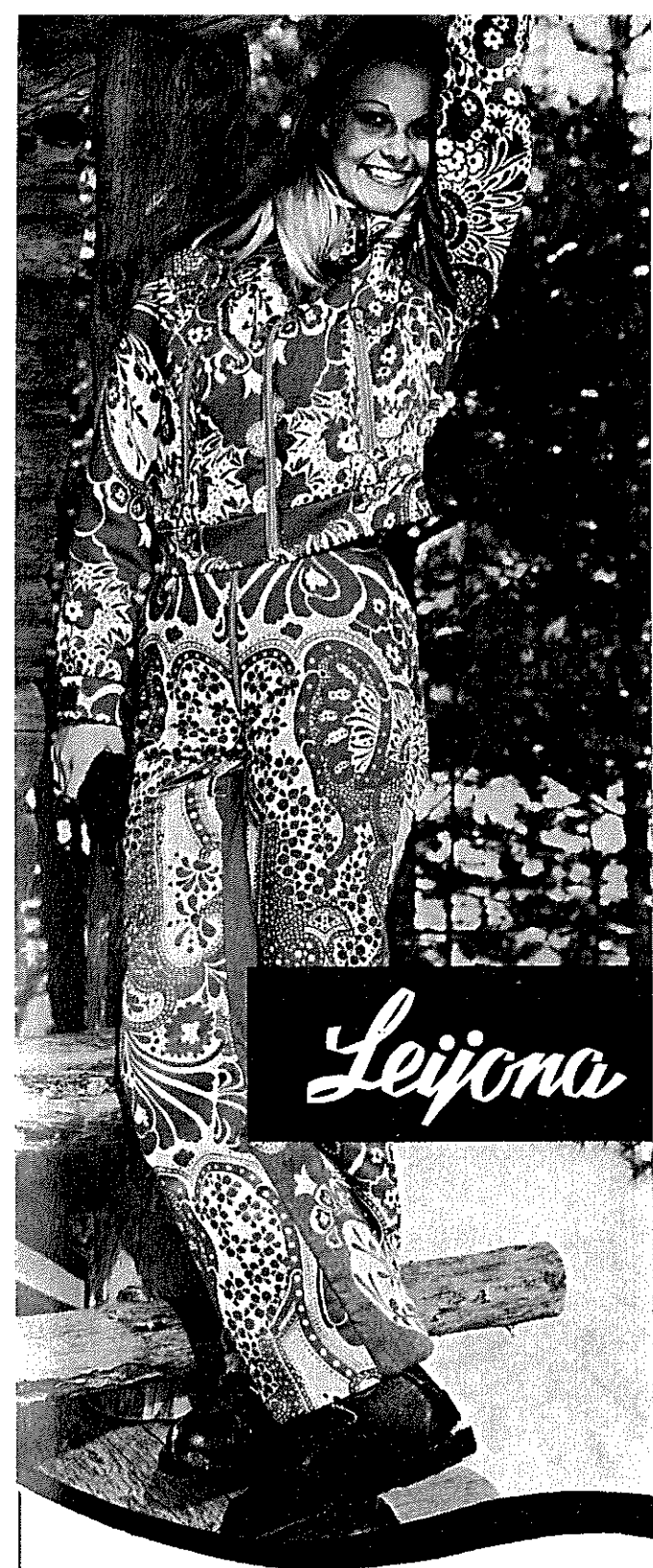
Runsaan viikon harjoittelimme aseiden kanssa koulun pihalla sulkeisjärjestyksellä ja maastossa nopeaa ketjuuntumista sekä hyökkäämistä. Viivytyksen ja puolustustaistelujen ei ollut aikaa harjoitella, eikä se olisi ollut tarpeellistakaan, sillä meitä odottivat hyökkäystaistelut.

Rintamilta kantautui meidänkin korviimme huhuja, että Mäntyharjulla olivat meikäläiset hätää kärsimässä. Niinpä eräänä aamuna komppaniamme sai käskyn lähteä matkalle, aluksi junalla Mäntyharjulle. Kun mitään kantamuksia ei kellään ollut, valmistautumiskäskyäkään ei tarvittu. Jokaisen yksityisomaisuus mahti housun- ja takintaskuihin, joten aina oltiin valmiina lähtöön. Kaikki mitä matkalla tarvittiin oli kuormastossa, joka käsitti 15—20 hevosta ajoneuvoineen.

Mäntyharjun asemalle saavuttiin 1.3. iltapäivällä. Kuormaston purkamisen junavaunuista oli paljon hankalampaa kuin lastaaminen. Komppanian vääpelimme, mv Fr (Riekkö) Wenel aina välillä hieken-tyi, kun purkamisen kävi meiltä niin vaivaloisesti. Ikää Riekkolla (häntä aina kutsuttiin tällä nimellä) oli yli 50 vuotta. Niinpä kerrankin, kun yritimme väellä ja voimalla vetää rekeen asennettua keittopataa lankkuja pitkin vaunusta ulos maankamaralle, sujui työ tottumattomilta hitaasti. Riekkö huomasi tämän ja saapui paikalle.

— Pirulauta kun te kaikki olette saamatonta nahjuksia. Ja teidän kanssanne pitäisi vielä lähteä tappelamaan. Ei siitä mitään tule. Punaiset polkevat teidät jalkoihinsa, Riekkö melusi kovalla äänellä.

Parhaan rähinän aikana asemasillalle saapui eräs ruotsalainen upseeri. Hän meni Riekkon luo ja tie-

Leijona

Leijonan uutta hihtomuotia:

malli DEBBIE

Kuviopainettu hiihtopuku
värikkäästä Sillicon-kyllästetystä
Trevira/rayon/satiinista.

Lahja josta hän iloitsee!!

SOKOS

KAUTTA MAAN

YHTYNEET PUKUTEHTAAT OY

dusteli tältä, mitä on tapahtunut ja minkä arvoinen upseeri hän on? Joku meikäläisistä tulkitsi Riekolle kysymykset. Riekko vilkaisi upseeriin päin, aukaisi housunnappinsa ja osoitti punaisia alushousujaan.

— Vai upseeri! Kaikkea sitä tullaan kysymään, Riekko karjaisi. — Katso tarkemmin! Kentraali minä olen, kuten housuista näkyy!

Upseeria nauratti Riekon vastaus. Enempää utele-matta hän tervehti Riekkoa kohteliaasti ja jatkoi matkaa. Meihin päin kääntyen Riekko jatkoi:

— Jättäkää, pojat, tirkkuminen tuonemmaksi ja ottakaa opiksenne, miten on esiinnyttävä upseerin edessä, kun kesken kiireitten tullaan häiritsemään.

Tämä tapaus teki Riekosta meidän kaikkien ystävän. Eikä Riekko rähinällään mitään pahaa tarkoitanut, sen me tulimme myöhemmin huomaamaan. Se oli hänen tapansa saada tehtäviin vauhtia.

Kun kuormasto oli saatu purettua, jatkettiin matkaa kohti Suomenniemeä ja sieltä 4. 3. varhain aamulla Savitaipaleelle, joka meidän tuli vallata. Kirkonkylän lähimaastoon saavuttua joukkueemme ketjuuntui ja jatkoi varovasti etenemistä, kunnes edessä olevalta harjanteelta avattiin yllättäen konekiväärituli. Ensi vaikutus oli valtava. Maihin mentiin silmänräpäyksessä ja jännittyneellä mielellä tarkattiin, kun konekiväärisuihku pölyytti lunta silmille. Ryhmänjohtaja saapui takaa luoksemme.

— Onko pissa mennyt poikien housuihin, kun täällä ollaan niin hiljaa? Muut ryhmät ovat jo vastanneet punaisten tuleen.

Ryhmänjohtajan huomautus laukaisi jännityksen ja niin meidänkin ryhmä yhtyi alkaneeseen tulitaiteluun. Vastassamme oli kuitenkin niin suuri ylivoima, ettei hyökkäyksen jatkamisesta mitään tulut, sillä meiltä puuttuivat raskaat aseet. Samanlainen tilanne oli myös muiden hyökkäävien omien joukkojen kohdalla. Myöhään saman päivän iltana peräännyimme Partakoskelle, jossa ruokailltiin ja levättiin muutama päivä. Uutta yritystä ei Savitaipaleen suuntaan tehty, vaan lähdettiin ajelemaan kohti Heinolaa, joka ilmoitettiin meidän seuraavaksi tavoitteeksemme. Heinolan ympäristöön oli ryhdytty kokoamaan huomattavia omia joukkoja tarkoituksena aloittaa kaupungin valtaaminen.

Matkamme varrella oli Lusin kylä, joka oli vielä punaisten hallussa. Teimme kylää vastaan 13. 3. railakkaan hyökkäyksen ja koko päivän kestäneen ankaran taistelun jälkeen saimme viimein kylän haltuumme. Taistelun aikana oli joukkueemme valtamassa kahta tykkiä, jotka olivat tuliasemissa kylän eteläpuolella. Osa punaisista onnistui pakenemaan Heinolan kirkonkylän suuntaan.

Seuraavana päivänä lähdimme seuraamaan punaisia Heinolan kirkonkylään. Riekko oli ennen lähtöämme onnistunut evakuoimaan kylältä pienen erän riisirynejä. Lähtöhetkellä hän meille juhla-lisesti ilmoitti:

— Kuulkaapas, pojat! Seuraava yhteenotto odottaa meitä Heinolan kirkonkylässä. Jos tappelette yhtä railakkaasti kuten täälläkin, saatte ilta-ateriaksi oikeata riisipuuroa.

Tieto tulevasta herkkuruuasta nosti meidän mieli-alamme huippulukemiin, sillä parina viime päivänä olimme saaneet kovia herneitä ja kourallisen mal-taita. Emme koskaan heikosta muonapuolesta mökää nostaneet, sillä me tiesimme, että tähän aikaan oli maassamme huutava puute elintarvikkeista.

Lyhyen taistelun jälkeen valtasimme Heinolan kirkonkylän. Puuro oli matkalla keitetty valmiiksi, joten heti taistelun päätyttyä päästiin ruokailemaan. Riekko itse valvoi ruuan jakamista, että se tapahtui tasapuolisesti. Kun ensimmäiset lusikalliset olimme tyhjään vatsaamme nieleskelleet, totesimme puu-rossa voimakasta hevosen hien makua ja hajua. Puuroa lähemmin tarkasteltuaamme huomasimme ryynien joukossa myös kauroja. Huomautimme tästä Riekolle, joka heti ryhtyi ottamaan asiasta selvää. Ensimmäiseksi hän kutsui keittäjän luokseen, mutta kun häntä ei mistään löydetty, sitten keittiöajoneu-vo ajajan, jolta tiedusteli:

— Tiedätkö sinä, miksi ryynien joukkoon on lisätty kauroja ja puuro haisee hevosen hiele?

— Matkan aikana oli aurinko sulattanut tienpin-nan kaltoksi. Eräällä aukealla kaatui reki, johon keittopata oli sijoitettuna. Minä kyllä yritin kaatu-mista estää, mutta voimani eivät siihen riittäneet. Padasta puuro valui tielle. Keittäjä ammensi puu-ron takaisin pataan, jolloin hevosen pyörylöitä taisi sotkeutua puuron joukkoon, kun niitä oli tiellä. Minä kyllä yritin estää keittäjää kauhomasta kaik-kea tiellä olevaa, mutta en siinä onnistunut. Keit-täjä sanoi minulle, että muuten osa pojista jää ilman puuroa, jolloin siitä nousee hirveä meteli.

Riekko kuunteli kärsivällisesti loppuun saakka ja hevostiehen lopetettua hän karjaisi:

— Se keittäjä ammutaan heti. Mihin suuntaan hän lähti? Riekko kysyi.

— Perille saavuttuamme hän lähti pakosalle; min-ne, siitä minulla ei ole tietoa. Ehkäpä hän alkoi pe-lätä henkensä puolesta, hevosties yritti arvata.

— Jos keittäjä tavataan, hänen päivänsä ovat lue-tut, Riekko uhkasi. Meihin päin kääntyen hän jat-koi: — Muuta sapuskaa ei ole varattuna. Puuro ei ketään tapa, sillä siatkin syövät näin höystettyä ruo-kaa suurella nautinnolla. Puuron maku tosin ei ole aito, mutta sodassa täytyy kaikkeen tottua, joten jat-

Valtion Viljavarasto

Helsinki, Stenbäckinkatu 26

Postilokero 227, puhelin 413 400

kakaa, pojat, vain ilman enempiä puheita ruokai-luanne.

Meillä oli niin nälkä, että puuro tuli syötyä vii-meistä lusikallista myöten. Seuraavana aamuna 14.3. jatkettiin etenemistä Heinolaan. Komppaniamme hyökkäsi kaupunkia vastaan pohjoisesta, mutta hyökkäys pysähtyi vajaan kilometrin päähän itse kaupungista ankarana vastarinnan takia. Eivät myös-kään muista suunnista hyökkäävät omat joukot päässeet etenemään. Taistelut Heinolan valtaamiseksi kestivät lähes 18 tuntia, kunnes joukoille annettiin vetäytymiskäskey lähtöasemiinsa. Kaupunki jäi tällä kertaa valtaamatta.

Itse haavoituin Heinolan taistelujen aikana ja, kun pääsin toipilaana pois Mikkelin sotasairaalaan, ilmoittauduin Savon armeijan komentajan kenraali Löfströmin esikunnassa, jolloin minut määrättiin esikunnan lentävään osastoon, jonka päällikkönä oli voimistelunopettaja Eino Havas. Osasto oli kokoon-pantu pääasiassa Kymenlaakson miehistä. Osaston mukana jouduin toistamiseen osallistumaan 22.—23.4. Savitaipaleen taisteluun. Tällä kertaa kirkonkylä vallattiin. Täältä aina välillä taistellen osasto eteni Huopaistenvirran, Kaipiaisten, Sippolan kautta Ha-minaan ja sieltä Kotkaan, jossa meidät vapaaehtoi-set vapautettiin 2.6.18.

Tällainen oli useamman vapaussoturien tie, kun maallemme itsenäisyys taisteltiin. Mutta paljon oli myöskin niitä, joiden tie päättyi sankarihautaan.

Melua vastaan uusi*) sarja suomalaisia SILENTA kuulonsuojaimia

SILENTA POP

- kotimainen laatu-suojain huokeaan hintaan
- uusi tyylikäs muotoilu
- tehokas äänen-valmennus

SILENTA CAP

- kypärään kiinnitettävä kuulonsuojain
- puristusvoima säädettävissä
- kuvut voidaan irroittaa kypärästä

SILENTA SUPER

- huippuluokan suurteho kuulo-suojain vaativalla käyttäjälle ja kovien meluol-suhteisiin

*) Suositut "punamustat" SILENTA kuulonsuojaimet (mallit H, N ja Universal) ovat edelleen myynnissä!

Myynti:

RIKKIHAPPO OY

Malminkatu 30
Helsinki 10
Puhelin 64 99 11

Valmistus:

EXEL OY

Tinasepantie 11
Helsinki 62
Puhelin 79 00 33

Päivölän seminaarista kentän käyttöön

Kuten KYLKIRAUDAN N:ossa 3/1971 jo ehdittiin kertoa pidettiin Kadettikunnan maanpuolustusseminaari Päivölän kansanopistossa Sääksmäellä 18.—19. 9. 1971. Seminaariin kutsuttiin kadetti-piireittäin edustajia heidän lukumääränsä määräytyessä asianomaisen kadetti-piirin suuruuden mukaan. Kutsu lähetettiin yhteensä 50 hengelle ja seminaariin osallistui järjestäjien (4) lisäksi yhteensä 46 kadettiupseeria.

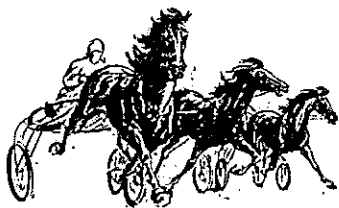
Koska aikaa oli niukasti, sen käyttö oli suunniteltu tarkasti. Aamupäivän järjestelyjen jälkeen pidettiin viisi noin kymmenen minuutin kestävä alustusta nykyhetken maanpuolustustyöstä (aiheet selostettu em KYLKIRAUDAN artikkelissa) ja näiden perusteella aloitettiin ryhmätyöskentely. Alustusten pohjalta toimi yhteensä 9 työryhmää selvittellen alustuksien aihepiireihin kuuluvia asioita. Seuraavana päivänä seminaariväki toimi jo uudessa työryhmäjoissa — 8 ryhmää — esittäen suuntaviivoja lähiajan toimintaa silmällä pitäen.

Kirjallisena selostuksena eli työn aikaansaannoksesta syntyi noin 10 mm:n paksuinen asiakirjapinkka, mutta tämä ei suinkaan ollut tärkein tulos koko operaatiosta, vaan se, että lähes jokaisesta kadetti-piiristä tulleille edustajille tarjottiin kouraantuntuvasti tilaisuus perehtyä aatteelliseen maanpuolustustyöhön nimenomaan siltä kannalta, miten Kadettikunta asiat näkee. Me kaikki tiedämme itsemme "kirjanoppineiksi" ja useimmat meistä jopa uskovatkin tähän tietoon, mutta kerta kerran jälkeen on tullut selväksi miten hyvin — tai huonosti — informaatio menee perille. Tällä kertaa se ainakin meni perille.

Toinen asia sitten on, miten se kadetti-piireittäin saadaan kulkemaan edelleen.

Paitsi tätä kirjallista antia pidettiin Päivölässä lisäksi 1. päivän iltana ns näytepaneeli, jollainen esitettiin myös viime vuosikokouksessa Oulussa. Joku saattaa nyt kysyä, mitä virkaa moisilla speaktaakkeilla on vakavassa asiassa? Kysyjä kuitenkin unohtaa, että paneelista tulee usein speaktaakkeleita juuri silloin, kun se riveää ja ryöstäytyy hoitajiensa ja pitäjiensä käsistä ja tässä oli myös eräs syy, miksi tällainen näytepaneeli järjestettiin. Osanottajien edustaessa samaa järjestöä ei "homman hulinaksi menosta" ole tietenkään reaalista pelkoa, samalla voidaan tunteita sen verran kiihdyttää, jotta konkreettisesti kyetään osoittamaan, miten lähellä sellainenkin mahdollisuus on. Lisäksi näytepaneeli kykenee antamaan luotettavan ja todenmukaisen kuvan sellaiselle, jolla ei ole ollut tilaisuutta osallistua oikeaan paneeliin. Edelleen tarjoutuu tällaisen tilaisuuden yhteydessä mahdollisuus puuttua eri puolilta tehtyihin havaintoihin, korjata virheitä, täydentää puheenvuoroja, parantaa esitystä jne. Speaktaakkeleita ei olekaan mikään hupihetki, vaan vakavaa tarkoitettava opetustilaisuus.

Päivölän tilaisuus järjestettiin sekä kentän aktivoimiseksi että toiminnan yhdenmukaistamiseksi. Ei ollut tarkoitus, että näille seminaaripäiville osallistujista olisi tullut "kolpörtöorejä", mutta sen sijaan pyrittiin siihen, että joka piiriin käyttöön saataisiin aatteellisen maanpuolustuksen työkentälle niin kipeästi tarvittavaa asiantuntemusta ja aineistoa. Kumpiakin saatiin ja tuloksia voitiin vähin erin ryhtyä jo

TOTO tuottaa
pelaa-jännää-voita

Herrat upseerit! Valitkaa autoksenne Ford ja sen toimittajaksi

VALITKAA NYT VAPAASTI

SUURVALIKOIMASTA

SUOMEN AUTO OY

Viherniemenk. 9 Helsinki 53 Puh. 70 950

odottelemaan. Mm. seuraavaa on jo tapahtunut (ja lisää odotetaan)

— 18. 10. kokoontuivat Kouvolan kadetit kuulemaan Päivölän kuulumisia ja selvittelemään toiminnan yksityiskohtia jatkossa,

— 5. 11. jätti Pohjois-Uusimaan kadettiipiiri aloitteen maanpuolustusrintaman perustamisesta maanpuolustusasian esilläpitämiseksi eduskuntavaalien alla,

— 9. 11. perustettiin Säkyliään — PorPr:iin — oma kadettiipiiri,

— 25. 11. jatkoi Pohjois-Uusimaa maanpuolustusaktiotaan kokoamalla paikallisen upseeriston kuulemaan selvitystä parlamentaarisen puolustuskomitean mietinnöstä,

— 29. 11. järjesti Pirkka-Hämeen kadettiipiiri tilaisuuden maanpuolustustyön toimintamuotojen käsittelemiseksi,

— 3. 12. pidettiin Tammisaaren kadettiipiirin isännöidyllä paikallisen upseeriston lounastilaisuus, jonka yhteydessä selviteltiin vallitsevaa tilannetta ja toimenpiteitä maanpuolustusrintamalla ja

— 9. 12. pidettiin Riihimäellä vastaavanlainen tilaisuus paikallisen kadettiipiirin johdolla.

Pää on siis auki ja kerä kierii. "Roomaa ei rakennettu päivässä" tavataan sanoa ja maanpuolustustyötäkään ei elvytetä hetkessä. Vaikka näin on, ei silti ole syytä tässä asiassa ruveta vitkastelemaan, sillä jos tässä epävarmassa maailmassamme nyt ylipäänsä mitään on varmaa, niin ainakin se, että maanpuolustustyötä ja -ajatusta vastustavat voimat eivät ainakaan vitkastele."

Varsinaista Päivölän satoa ei ehkä voida sanoa olevan Kadettikoulussa viime kuussa järjestettyjen maanpuolustuskeskustelujen opetustilaisuuksien. Ne ovat jo muotoutumassa perinteisiksi, mutta on selvää, että Päivölän seminaarin ajatukset sävyttivät näitäkin. Opetustilaisuuksia toimeenpantiin nyt neljänä iltana aihepiirien ollessa

- aseistakieltäytymiskysymys,
- parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö,
- maanpuolustusvastaiset ideologiat,
- kadetin vaikutusmahdollisuudet tämän päivän ylioppilasmaailmassa (ks toisaalla lehdessämme olevaa kadalik V Rantalan kirjoitusta samasta aiheesta) ja
- paneeli aiheesta "Aseet — rauhan tae."

Tämänkertainen opetustilaisuus oli järjestetty Kadettikouluun 15. 9. 1971 tulleen 58. kurssin oppilaille, mutta vanhemmillakin kurssilla oli tietysti tilaisuus olla mukana. Kadettiopetuslaitoksissa — Kadettikoulu, Merisotakoulu ja Ilmasotakoulu — oleville vanhimille kurssille (56. kurssi ja 41. me-kurssi) tullaan keväällä 1972 järjestämään taas tavanomaiset keskustelutilaisuudet ennen kurssien päättymistä etupäässä Kadettikuntaa koskevista asioista, mutta silloin tulee tietenkin kerran jälleen käytyä läpi myös toiminta aatteellisen maanpuolustuksen työkentällä ja nimenomaan Kadettikunnan ja sen jäsenten, kadettiupseerien osuudesta siinä.

Päätoimittaja.

rasvaton?

Rasva aiheuttaa tunnetusti veltostavaa lihavuutta, sappi-, sydän- ja verenkiertohäiriöitä. Ennen kaikkea seurakoirille jotka eivät "kuntourheile". Siksi Mascotin rasvapitoisuus on alhainen — noin 6%. Rasvahan on helppo lisätä esim. ruokaöljyn muodossa, koiran tilapäisen rasituksen, kuten metsästyskauden aikana.

luuton?

Jauhettu luu saattaa aiheuttaa vastaavasti pahoja suolistotukkeutumia. Siksi Mascot on täysin luuton. Raaka koko luu sitä vastoin on silloin tällöin koiranne mieleen.

mitä sitten?

mascot

Maistuva Mascot sisältää tutkitussa suhteessa koiran hyvinvoinnille tärkeät ainekset:

90% lihatuotteita (suuri proteiinipitoisuus) 10% jakaantuu ohran, porkkanan, maitopulverin ja hivenaineiden kesken. Mascot sopii kokoomuksensa ansiosta sekoitettavaksi kotiruokiin.

Mascot'ia kaiken kokoisille koirille 400 gr'n ja edullisissa 800 gr'n purkeissa sieltä mistä ostate ruokanne.

TEURASREHU OY HELSINKI

Iltamat 16. 10. 1971 Hämeenlinnassa

Lutnantti O Nuoramo

Lokakuaisena lauantaina oli Hämeenlinnan vanhan upseerikerhon sisällä pitkästä ajasta paljon hilpeätä joukkoa. Ersityksestäni toivon selviävän, miksi jo pelkästään kiinteistönhoitopiirin harmina pidetystä kerhorakennuksesta tuli yhdeksi illaksi ilonpidon keskipiste.

Jo keväällä oli Hämeenlinnan kadettiipiiri järjestänyt vapaapäätöksen keskustelutilaisuuden, jossa yhteysupseereilta kysyttiin, mitä mieltä nämä olivat kadettiipiirin toimintalinjoista. Kriittisen ja pitkän keskustelun jälkeen löytyi yhteinen mielipide siitä, että juhliminen ja hauskan pitäminen on sellainen asia, jonka varjolla erimielisyydet arkisemmista asioista voi heittää syrjään. Päätös iltamien pidosta syntyi.

Juhlaa alkoivat valmistella yhdessä Hämeenlinnan Kadettiipiiri, Kadettiipiirin Naiset ja varuskunnan upseerikerhon jäsenet. "Hallitusphoja" oli siis laaja.

Ja sitten tuon illan ohjelmaan. Illan avasi puheellaan kadettiipiirin puheenjohtaja evl Olli Tikka, joka esityksessään pitäytyi tiukasti vuosisadan alun avajaispuhetyylissä. Illan juontaja ylil Matti Kaikonen hoiti tunnetulla taidollaan kuulutukset ja nivelsi huumoripitoisesti esitykset toisiinsa.

Varsinainen ohjelma koostui kahden päätapahtuman ympärille. Toinen niistä, illan eittämätön kohokohta, oli sauvavoimisteluesitys. Se oli sotilaallisen täsmällinen ja 20-luvun tyylinen, jota onnistunut vaatetus vielä piristi. Suuri osa hauskuutta piili voimistelijoiden valinnassa. Joukkueen näet muodostivat Etelä-Suomen sotilasläänin komentaja kenrl Kai Halmevaara, ESSIE:n esikuntapäällikkö eversti Leo Saersalo, Panssariprikaatin komentaja eversti Kalevi Sarva, Hämeen Jääkäripataljoonan komentaja evl Veikko Linnakko sekä ESSIE:stä evl Olli Tikka ja evl Olli Haili. Esityksen johti Hämeenlinnan lyseon lehtori Eero Salisma. Esitys nostatti valtavan riemun ja viiksekkäällä esiintyjillä oli varmasti itselläänkin hauskaa. Näytös huipentui uljaaseen pyramidiin. Harvoin, tuskin milloinkaan, ovat komentajat olleet sellaisessa suosiossa kuin tuona iltana, joten se lieene ollut heillekin unohtumaton. Samalla esiintyjät paljastivat yleisölle ja alaisilleen inhimillisiäkin piirteitä, kuten pienen pieniä olutvatsan alkuja. Aiheetta ei esityksestä vaadittu uusintaa. Kerrotaan, että lehtori Salisma olisi jo kesästä lähtien pitänyt joukkuetta erittäin kovassa, osin jopa "rääkkimäisessä" valmennuksessa.

Voimailijoiden esitys huipentui pyramidiin.

Illan toinen pääesitys oli näytelmä "Rakas Eemeli". Amatöörinäyttelijöiden vapaa, riemukas esiintyminen innoitti yleisön tuostakin voimakkaisiin suosionosoituksiin, jotka näyttelijät ihailtavan tyynenä ottivat vastaan. Näyttelijät olivat pääasiassa ESSIE:n upseereita perheineen. Oli hauska nähdä esikuntaihmi-setkin vilkkaassa touhussa.

Muista ohjelmista mainittakoon runoesitys ja maj Martti Salmelan korkeatasoinen lauluesitys, jota laulajan tytär säesti. Majuri Matti Aaltonen esitti vielä huumoria. Kaiken päälle tanssittiin ja seurusteltiin. Jotkut nauttivat alkoholiakin.

Maakunnallista väriä antoi Pirkka-Hämeen kadettiipiirin edustajien runsaslukuinen osallistuminen tilaisuuteen puheenjohtajansa maj evp Tauno Tuurnan johdolla. Vieraat jättivät Hämeenlinnan Kadettiipiirin Naisille arvokkaan, kilpailtavaksi tarkoitetun taidelajin.

Mitkä oikeastaan olivat onnistuneen illan edellytykset?

Varmastikin huolellinen, hyvissä ajoin aloitettu valmistelu ja suunnittelu, joka hyviin tuloksiin pyrittäessä on oltava kaikessa toiminnassa mukana. Yhdistystoiminnassa välttämätön talkoohenki ja ahkerointi oli myöskin selvästi nähtävissä, sekä tietenkin järjestelyvastuussa olevan miehen henkilökohtainen panos, joka mm esiintyjien hankkimisessa osoitti, että kettukin oveluudessaan on sittenkin keskinkertaista

Leipurimestari Eemeli ja makkaramestari Paukkula näytelmässä "Rakas Eemeli" (alias kapteenit Heikki Kinnunen ja Touko Kurvinen).

luokkaa. Se, että järjestäjät liittyivät yhteen proletaarien tapaan, aiheutti runsaan osanoton, koska upseerikunnalle — anteeksi vain — ominainen kuppikuntaisuus tuli syrjäytetyksi. Juhla, vaikka se on liian juhlallinen sana, oli kaikkien, eikä jonkun kerhon tai yhden yhdistyksen. Jo keväällä sovittiin, että osallistujat voivat tuoda siviilistäviäänkin. Sekin lisäsi osanottoa. Oli hienoa, että heille oli näytettävää: "Näin meillä".

Uskon, että edellä mainittujen ajatuksien pohjalta myös muualla voidaan pitää hauskaa iltamien avulla. Sitäpaitsi nauru pidentää ikää, joten saa olla kauemmin eläkkeellä. Ja miksei myös virassa.

Kymin Osakeyhtiö - Kymmene Aktiebolag

Kuusankoski

Kaksi vuosikymmentä maanpuolustuksen hyväksi

— Maanpuolustuksen Tuki ry 20-vuotias —

Maanpuolustuksen Tuki ry täytti marraskuun 27. päivänä 1971 20 vuotta ja viettää merkkipäiväänsä työn merkeissä.

Sääntöjensä mukaisesti Maanpuolustuksen Tuki—Försvarsfrämjandet ry on Suomen Reserviupseeriliiton yhteinen tukijärjestö. Sen toiminnan tarkoituksena on mainittujen reserviläisliittojen toiminnan sekä mahdollisuuksien mukaisesti myös muun maanpuolustustahtoa kohottavan toiminnan tukeminen.

Reserviupseeriliiton Kannatusyhdistys

Maanpuolustuksen Tuki ry perustettiin 27.11.1951, jolloin sen nimenä oli Suomen Reserviupseeriliiton Kannatusyhdistys ry. Tukielimen perustaminen Reserviupseeriliitolle tuli tarpeelliseksi 1950-luvun alussa. Valtiovalta, joka oli siihen asti tukenut liittoa ja etenkin sen suorittamaa lajaa sosiaalista huoltotoimintaa, luopui tästä tukemisesta ryhtymällä käyttämään hyväkseen muita tarkoitukseen perustettuja erikoisjärjestöjä. Samaan aikaan myös talouselämän lahjoitukset liitolle vähenivät ja voimakas inflaatio söi rahan arvoa.

Tässä tilanteessa todettiin, että voidakseen häiriintymättä jatkaa työtään aatteellisten päämääriensä hyväksi Reserviupseeriliitto tarvitsee erillisen tukijärjestön. Samaan aikaan nähtiin vapaaehtoista maanpuolustustyötä tukevissa liike- ja talouselämän piireissä, että monien järjestöjen tarvitessa tukea, jonkinlaisen koordinoivan elimen perustaminen olisi paikallaan. Näin syntyi nyt merkkipäiväänsä viettävä yhdistys.

Perustava kokous järjestettiin 27.11.1951 ja yhdistyksen perustamissopimuksen allekirjoitti tilaisuudessa 31 henkilöä. Yhdistyksen ensimmäinen vuosikokous pidettiin 15.1.1952.

Jo vuonna 1952 kannatusyhdistys hankki varoja liitolle 4,4 mmk. Seuraavana vuonna niitä tuli jo 6 mmk ja vuonna 1954, jolloin toimeenpantiin ensimmäiset "Kulta"-arpajaiset, päästiin jo 14 mmk tuottoon.

Reservin Aliupseerien Liitto perustetaan

Kun maamme reservin aliupseeristo vuonna 1955 järjestäytyi perustamalla Reservin Aliupseerien Liitto ry:n, laajennettiin Reserviupseeriliiton Kannatusyhdistyksen toiminta käsittämään myös vastaperustetun järjestön toiminnan tukemisen. Ajankohtaiseksi tuli tällöin mainitusta syystä myös nimenmuutos. Uudeksi nimeksi vahvistettiin 1958 Maanpuolustuksen Tuki ry. Tästä alkaen yhdistys on menestyksellisesti rahoitta-

nut reserviläisjärjestöjen toimintaa. Vaikka vapaaehtoisen maanpuolustustyön päämääränä ei ole taloudellisen voiton tuottaminen, on selvää, ettei sen aatteellisiin tavoitteisiin voida päästä ekonomisten perusedellytysten puuttuessa. Tästä syystä Maanpuolustuksen Tuki on vapauttanut reserviläisliitot niistä ponnisteluista, joihin ne taloudellisella alalla ilman erillistä tukijärjestöä olisivat joutuneet.

Julkaisu- ja arpajaistoimintaa

Maanpuolustuksen Tuki ry hankkii varansa monipuolisella toiminnalla. Pääasiallisin tulolähde on talouselämän lahjoitukset. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja talouselämän intressit yhtyvät pitkälle siinä, että maamme hyvinvointi ja taloudellinen vaurastuminen voivat kehittyä vain rauhan vallitessa. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön päämääränä on maamme harjoittaman rauhantahtoisen turvallisuuspolitiikan tukeminen Suomen pysyttämiseksi kansainvälisten konfliktien ulkopuolella.

Merkittävää osaa Maanpuolustuksen Tuen taloudelle näyttelevät myös vuosittain järjestettävät Suomi-arpajaiset, Reserviläinen-lehden ilmoitusmyynti, oma adressipalvelu sekä erilaiset, jäsenkunnalle välitettävät pienartikkelit.

Merkittävää tukea reserviläisjärjestöille merkitsee myös, että Maanpuolustuksen Tuki kustantaa liittojen yhteisen järjestölehden "RESERVILÄINEN".

Yhdistyksen tulot koostuvat pääasiallisesti seuraavasti: lahjoitukset talouselämältä n. 50 %, julkaisu-toiminta n. 32 %, myyntitoiminta n. 16 % ja korot sekä ainajäsenmaksut noin 2 %. MPT:n tuki kattaa n. 60—70 % Reserviupseeriliiton ja 80—90 % Reservin Aliupseerien Liiton kuluista. Aiemmin saaduista suurehkoista lahjoituksista on muodostettu kolme rahastoa, Liljeroosin, Räsänen ja Virkkusen rahastot, joiden yhteismäärä on n. 112.000 mk.

Yhdistyksen johto ja toimihenkilöt

Maanpuolustuksen Tuki ry:n puheenjohtajina ovat toimineet vuorineuvos Heikki H. Herlin 1951—59, vuorineuvos Olavi Sohlberg 1959—65 ja vuorineuvos Eino Tuomola 1965—.

Vuonna 1960 perustetun valtuuskunnan puheenjohtajina ovat toimineet ministeri Eljas Erkkö 1960—63, vuorineuvos Vilhelm Wahlfors 1963—65 ja vuorineuvos Olavi Sohlberg 1965—.

Yhdistyksen toiminnanjohtajina ovat olleet evl Reino Reunanen 1951—52, ev Bertel Ikonen 1952—56, kapt Uolevi Räsänen 1956—64, kenrm Olavi Seeve 1964—69 ja ev O. Tuomisalo 1969—.

Kadettikunta on halunnut tutustuttaa lukijakuntansa tähän meidän oloissamme sangen merkittävään tukijärjestöön, jonka työ on maanpuolustusaatteellisessa toiminnassa arvostettava erittäin suureksi. Kadettikunta haluaa esittää lehdensä välityksellä "itseensä ikään" tulleelle yhdistykselle parhaan tervehdyksensä sekä toivottaa onnea ja menestystä sen toiminnalle myös nyt alkaneella kymmenvuotiskaudella.

Päsihteerin palsta

Maanpuolustusaatteellinen on pääasiaa. Sosiaaliset asiat ovat tukitoimintaa ja perinteet valvontaa Isänmaan sekä sen kansalaisten kaikkinaiseksi parhaaksi.

On ollut ilo todeta, miten Kaaderit ovat kaikkialla tänä syksynä ottaneet kantaa ja ryhtyneet viemään maanpuolustustietoutta yhteiskuntaan.

Rohkeutta se vaatii ja epätietoisyyttä, mutta antaa myös hyvän mielen.

Karhukierros

Tekeepä mieli kiittää. Mistäkö? Ainakin jäsenmaksujen hoitamisesta. Olen "uutena luutana" vallan yllätynyt sitä nopeaa tapaa vastata huutonsa, jota Veljeskunta on osoittanut loka-marraskuun karhukierrokseen.

Että tällainen pieni NALLE on pitänyt panna syyspimeään, on aivan luonnollista. Eiväthän kaikki voi asioida samanaikaisesti. Eivätkä kaikki asioi samalla tavalla. Meillä on jokaisella omat hyväksyttävät tapamme hoitaa tärkeitä asioita — elintärkeitä. Järjestöasiat kulkevat sitten siinä rinnalla.

Eryteisesti haluan kiittää Herroja Vanhempia, joille jäsenmaksu on vapaaehtoinen. Te kun olette taas osoittaneet, mitä tosi maanpuolustustahto on.

Ideat marssilla

Postitimme Teille kirjeen. Markkinointitapaan kulkeekin kotiosoitteella. Joku muu maksoi viulut. Me teimme työn. Ja arvatkaapa kuinka kauppa käy. Kiitos hyvin. Vuosikausiin ei moista nähty.

Melkein kaduttaa, että tuli kirjoitetuksi. Sillä nyt on sekä selkä että sormenpäät kipeät pelkästä pake-toimisesta. Mutta hällä väliä. Tilauksenne ovat yhä tervetulleita. Tuotto käytetään maanpuolustusaatteelliseen työhön.

Organisoidaan

Me upseerit olemme kuulemma kovia organisoidaan. Joskus kuitenkin tuntuu, että omissa asioissamme on peukalo keskemällä. Ainakin omani. Kun taas kerran tänä syksynä on yritetty suunnitella korjauksia siihen päällekkäisyyteen, joka haittaa eri maanpuolustusjärjestöjen toimintaa on tuo taidottomuuden tunne alkanut vaivata.

Joillakin on peukalot kuitenkin paikoillaan. Siksi ehdotan, että tuumailisitte miten hyvä tulisi — erityisesti tietysti Kadettikunnan oman organisaation uudelleen muokkaamiseksi — ja lähettäisitte ehdotuksianne tänne.

Vuoden vaihde se muuten tuo taas tuon riivatun vuosikokoustulvan ja silloin jos koskaan päällekkäisyys ja samanaikaisuus johtaa SAMAT ja EI LUETA päätöksiin. Hyvät asiat kärsivät ja marssi saattaa olla paikalla käyntiä.

Kiitokseni kaikille niille, jotka jo ovat poikenneet toimistossa ja myös kaikille niille Kaadereille, jotka ovat soitelleet ja kirjoiteleet. On niin mukava puuhailla kun tietää, ettei ole yksin.

Hyvää Joulua Teille ja Onnellista Uutta Vuotta toivottelee toimiston kiireiset.

— sihteeri

Kylkiraudan päätoimittaja everstiluutnantti A. A. Salin

50 vuotta 12. 12. 1971

Kylkirauta onnittelee!

KYLKIRAUDAN TOIMITUSSIIHTEERIN VAIHDOS

Kadettikunnan hallitus on myöntänyt omasta pyynnöstä eron Kylkiraudan nykyiselle toimitussihteerille majuri Erkki Rannikolle, joka on hoitanut toimitussihteerin tehtäviä vuoden 1968 alusta lukien. Lehden uudeksi toimitussihteeriksi on 1. 1. 1972 alkaen valittu kapteeni Martti Härkönen.

HERRAT KUNNIAJÄSENET KUNNIANARVOISAT KADETTIVELJET

Jäsenmaksujen perintä on aiheuttanut mielipahaa. Sitä ei ole aiheutettu tahallisesti.

Postipankki kokoaa jäsenmaksut tilillepanokorteilla, jotka kirjoitetaan jäsenluettelon mukaan. Jäsenluetteloon on koodattu jäsenet kolmeen ryhmään:

1. ryhmä 001 palveluksessa olevat
2. ryhmä 002 evp-jäsenet, jotka eivät ole täyttäneet 60 vuotta
3. ryhmä 003 kunniajäsenet ja yli 60-vuotiaat, jotka on vapautettu jäsenmaksusta tai joiden maksu on vapaaehtoinen.

Jäsenmaksukortti lähetetään jokaiselle jäsenluettelossa olevalle koska se on myös JÄSENKORTTI ja koska eräät jäsenmaksusta vapautetutkin yhä haluavat maksaa jäsenmaksunsa. Kiitos heille!

Toisessa ja kolmannessa kannossa lähetetään uusi kortti niille, jotka eivät ole eräpäivään mennessä ehtineet suorittaa maksuaan.

Koska maksusta vapautetut voidaan poistaa vain siten, että postituksessa poimitaan heidän korttinsa pois, aiheuttaa se lisämaksun, joka on varsin suuri. Siksi rohkenen toivoa, että Kunnianarvoiset jäsenet antaisivat anteeksi sen epäkohteliaisuuden, jonka aiheeton perintä aiheutti ja heittäivät tarpeettoman kortin menemään.

Parempaa ratkaisua etsien

PENTTI PALMU

**A. FREDRIKSON
OSAKEYHTIÖ**
IYVÄSKYLÄ PUH. 941/11780

**Joutseno-Pulp
Osakeyhtiö**

Joutseno

Vanha on nopea.

Eläke-Varma on maan vanhin ja kokenein eläkevakuutusyhtiö. Kokemuksesta johtuu, että käsittelemme eläkeanomukset tottuneesti ja nopeasti.

E L Ä K E - V A R M A

GUMMERUKSEN KIRJOISTA

Itsenäisyyspäivän aattona oli aikaansa seuraavilla television katsojilla tilaisuus verestää muistikuvaansa Jatkosodan tapahtumista ja ennen kaikkea sen ensimmäisestä rauhankosketuksesta. Tv-ohjelma 2:ssa esitettiin näet dokumenttinäytelmä "Rauhanneuvottelut", joka oli pääasiassa laadittu maaliskuun lopulla 1944 Moskovassa pidettyjen välirauhan tai rauhan solmimiseksi käytyjen keskustelujen muistiinpanojen mukaan. Nämä muistiinpanot oli silloin tehnyt nyt Portugalissa asuva, silloinen kapt Georg Enckell, joka esiintyi myös televisioesityksen toisena asiantuntijana. Toisena asiantuntijana ja koko esityksen asiajuontajana oli dos Hannu Soikkanen.

Näissä keskusteluissa esitettiin ensi kertaa Jatkosodan sotakorvauskysymys, jonka Molotov "suvaitsevaisesti" heti alensi 600 miljoonaan USA:n dollariin, toimitettavaksi 5 vuoden aikana erilaisena materiaalina ja valmiina tuotina. Kun sitten tämän neuvottelukosketuksen "tuloksia" punnittiin kotimaassa oli juuri ylivoimaisena pidetty sotakorvaus yksi kaikkein voimakkaimmin vaikuttaneista syistä, jonka takia Linkomiehen johtama hallitus ei katsonut voivansa käydä keskusteluja pitemmälle. Määrää pidettiin Suomen kestokykyyn nähden ehdottoman ylivoimaisena. Ehkä tällaisiin aatteisiin tuli keskustelujen vahvempi osapuolikin, sillä Moskovassa 19.9.1944 allekirjoitetussa välirauhan sopimuksessa oli sotakorvaus pudotettu jälleen puoleen ja näin Suomen maksettavaksi jäi kuuden (6) vuoden aikana yhteensä 300 miljoonan USA:n dollaria suuruinen korvaus. Miten tästä oikein selvittiin, siitä on yli-insinööri Ilmari Harkki kirjoittanut hiljattain Gummerus Oy:n kustantamana kirjan "Sotakorvausten aika".

Tässä kirjassa tekijä, joka itse on mitä parhain asiantuntija — toimihan hän sekä neuvottelukunnan jäsenenä että sotakorvausteollisuuden valtuuskunnan varapuheenjohtajana 1944—53 — antaa seikkaperäisen kuvauksen näistä raskaista vuosista, jotka ovat jo monelta tyystin unohtuneet. Kuvaa luodessaan hän ei pitäydy vain omista muistikuvissaan tai kylmissä arkistotiedoissa, vaan hän on lisäksi haastatellut lähes 200 sotakorvaustoimituksiin vaikuttanutta henkilöä, silloisista työntekijöistä aina nykyisiin vuorineuvoksiin asti. Tuloksena on monivivahteinen kokonaisuus siitä, miten sotakorvauksista selvittiin, ja mitä ne merkitsivät talouselämällemme, ulko- ja kauppapoliittisille suhteillemme sekä koko Suomelle. Nykypäivän ihmisen, joka etsii tietään tässä omanvoiton pyyteisen ja kaikenlaisten ristiriitojen maailmassa, on hyvä lukea Harkin kirja ja taas kerran muistaa, miten Suomi kykeni vielä vaarojen vuosiensakin jälkeen kestämään raskaat, taloudellista kestokykyämme ankarasti koetelleet sotakorvausvuodet sen enempää taittumatta kuin edes pahemmin taipumattakaan.

Gummerukselta on vuoden kuluessa tullut sotilaan kannalta eräitä muitakin erinomaisia kirjoja. Tarkemmin niihin paneutumatta mainitsen niistä vain muutaman:

— Aarni Krohnin "Kuka on tuo mies" on jo ehtinyt herättää mielipiteitä puolesta ja vastaan lukijain tutustuttua tekijänsä minä-muodossa kirjoitettuun Risto Rydin elämään. Tämä kirja ei ole virallista historiankirjoitusta ja juuri siksi se ehkä onkin herättänyt niin suurta huomiota, koska sen ilmestyminen sattui vain hivenen myöhempään kuin eräs historiallisdokumenttilliselta pohjalta laadittu toinen kirja, joka sekin kuvaa tasavaltamme viidennen presidentin elämää Suomen raskaina kohtalon vuosina.

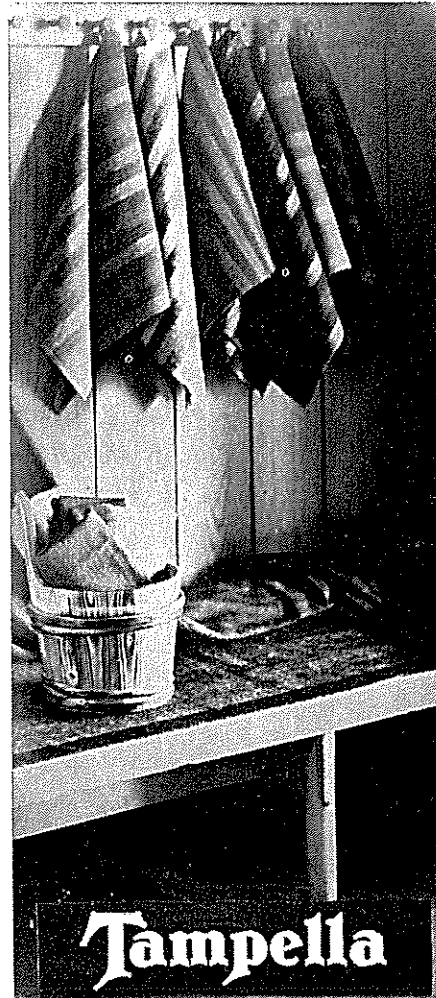
— Steve Eytan nimen taakse kätkeytyy kaksi sanomalehtimiestä — israelilainen Edwin Eytan ja ranskalainen Yves Cuau — jotka yhteistuumin ovat kirjoittaneet kirjan joulukuun lopussa 1969 koko maail-

maa hämmästyttäneestä viiden israelilaisen tykkiveneen satumaisesta "karkumatkasta" Cherbourgin satamasta Haifaan. Kirjan nimenä on "Daavidin silmä" ja siinä kuvataan, paitsi edellä mainittua tykkiveneitten matkaa myös sitä, miten on mahdollista hankkia Ranskan tiukimmin valvotun lentoneen, Super Miragen, piirustukset tai mitä mahdollisti "kuuden päivän sodan" voiton tai miten 2. maailmansodan pyöveli Adolf Eichmann siepattiin. Teoksen tarkoituksena on osoittaa, mitä kaikkea Lähi-Idän tapahtumien taustalla todella on ja miten monivaiheinen koneisto pyöri jokaisen suurpoliittisen tapahtuman takana.

— Karel Pecka'n kirja "Pelon tiheikkö" kuvaa sekin kulissien takaista tapahtumaa. Pelikenttänä on nyt kuitenkin 1950-luvun Tsekkoslovakia ja tarina kertoo, millaista oli sen ajan vankileireissä ja kaivoksissa sekä Stalinin aikana että hänen kuoltuaankin. Voi olla, että tämän laatuiset omaelämäkerralliset kauhukertomukset tuntuvat joistakin liian subjektiivisiltä, mutta ottaen huomioon kirjailijan oman panoksen kirjan tapahtumien syntyyn, ei voi muuta odottaakaan ja koska tämä kirja ei suinkaan edustaa lajissaan ainoata, on lukijan sittenkin helppo muodostaa oma käsityksensä tapahtumista ja niiden todenperäisyydestä.

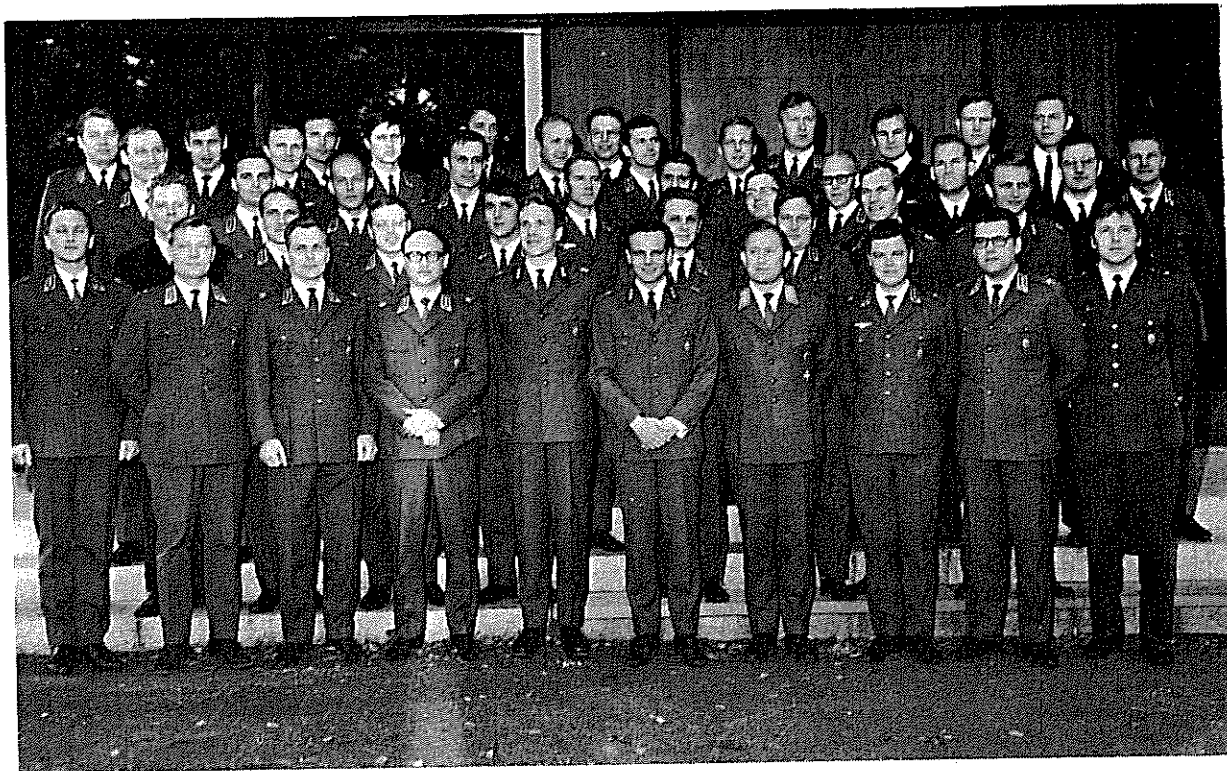
— Armas Pietarisen "Nahkakypärien laulut" on sitten lopuksi jo taas lähempänä meitä itsekutakin. Siinä kolme veteraania yrittää "lämmittää uudelleen" jo viilentynyttä asevelihenkeä. Tarina on ironinen kuvaus siitä, miten kaksi hyvinvoinnin vuosikymmentä on onnistunut himmentämään sota-ajan arvot ja isänmaallisuuden. Näin käy ikävä kyllä usein ja tässä ei auta sekään, että tarinaan on sijoitettu ikään kuin vastapainoksi muistikuva yhteisestä harhailusta vihollisen selustassa. Tapahtumien kulkekehitystä kuvaavana teos maalaa vähemmän toivottuja kuvia, mutta itse sotatapahtuman osalta on kirja hyvää taistelukerrontaa.

A. A. S.

Tampella

Kadettikurssien kuulumisia

46. Kadettikurssi 10-vuotias

46. Kadettikurssi vietti 10-vuotisjuhlaansa 23. 10. 1971. Päivän tilaisuuksiin kuului tutustuminen Kadettikouluun ja kadeteille nykyisin annettavaan koulutukseen, seppeleenlasku sankariaulassa ja lounas. Iltajuhla pidettiin rouvien kera Merihotellissa. Tilaisuuksiin osallistui 43 kurssin jäsentä.

KADETTIVELI

MUISTA ITSEÄSI JA YSTÄVIÄSI OMAN JÄRJESTÖSI TUOTTEILLA, JOISTA TIETOJA SAAT SIV. 35 OLEVISTA LUETTELOISTA. TILAUKSET KIRJALLISESTI OS KADETTIKUNTA RY TAI SMM-KADETTISAATIO OS 00510 HKI 15, PUNAVUORENKATU 14 B 32 TAI PUH 90/665 739

12. Kadettikurssi kesäretkellä

Vuodesta 1967 lähtien on 12. Kadettikurssi perheineen kokoontunut kesäretkeilyn merkeissä. Kesän -71 retki suunnattiin vaihteen vuoksi "saarelle selälliselle" — Ahvenanmaalle, tukikohtana Maarianhamina. Osanottajamäärä 36 henkeä.

12.6. Lähtösatamana Naantali. Autolautta Marella ja sen kannella kadettiveli Lars Rönquist retkeilijöitä vastaanottamassa.

Laivan lähdettyä satamasta johdatti Lasse meidät komentosillalle, josta käsin saatoimme ihailia saariston ja meren näkymiä sekä tutustua komentosillan uudenaikaisiin merenkulkulaitteisiin.

Puolenpäivän maissa siirryimme meren ja maan herkkuja notkuvan lounaspöydän tuntumaan vahvistaksemme itseämme tulevien koetelemusten varalle.

Lounaan jälkeen oli vuorossa Lassen esitys Ahvenanmaasta ja sen historiasta vuosisatojen saatossa. Mielenkiintoisen ja valaisevan esitelmän jälkeen siirtyivät perheenjäsenet aurinkokannen nojatuoleihin merinäkymiä ihaillemaan, kadetien jäädessä pitämään kesäkokousta.

Maarianhaminaan saavuttuamme kiidätettiin meidät ainutlaatuisella "letka-expressillä" — nimeltään RÖDE ORM — satamasta hotelleihimme, jotka jo nimillään — POMMERN ja PASSAT¹⁾ — uhoivat purjelaivakauden perinteitä.

Klo 18. — Ringvägen 15 — tyylikäs omakotitalo salossa hulmuavine siniristilippuineen — cocktail-party herrasväki Rönquist'in vieraanvaraisessa kodissa.

Klo 20. — Illallistanssiaiset NAUTICAL CLUB'issa. Maittava illallinen — viihdemusiikkia — kadettilauluja — liukas lattia.

13.6. klo 9. Kokoontuminen. Valitettavasti emme päässeet tutustumaan Nautical Clubin talossa sijaitsevaan merenkulkumuseoon, jota pidetään eräänä maailman parhaimmista alallaan.

Ahvenanmaa on demilitarisoitu alue jo Krimin sodan ajoilta. Sankarihautoja on vain Godbyssä (Vapaussota). Maarianhaminassa on kuitenkin meren urhoille pyhitetty puistikko muureineen, johon aina lisätään uusi muistokivi nimikirjoituksineen merellä hukkuneen tai miehistöineen menehtyneen muistoksi. Laskimme kurssikukat muurin eteen pystytylle MERIMIES RUORISSA -patsaalle ja hiljennyimme kunnioittamaan vainajien muistoa — vainajien, joista monet olivat menettäneet henkensä tehtävissä, jotka suoranaisesti liittyivät puolustusvoimienne sodanaikaisiin hankintoihin.

¹⁾ 1900-luvun alussa rakennettiin sarja nelimastoisia parkkeja — n.k. P-sarja — johon kuuluivat parkit PAMIR, POMMERN, PREUSSEN ja PASSAT. Näistä PAMIR — Länsi-Saksan koululaivana ollessaan — katosi jäljettömiin kadetteineen ja miehistöineen 1960-luvulla Azorien vesillä. POMMERN on nykyisin museolaivana Maarianhaminan satamassa, ollen se maailman ainoa alkuperäiskunnossa oleva nelimastoinen parkki. Ahvenanmaalaiset vaalivat meren ja purjelaivakauden perinteitä.

Retkeläisiä autolautta MARELLA'n yläkannella

Välittömästi tämän kunniakäynnin jälkeen lähdimme kiertoajelulle maakuntaan.

Ohitimme hyvinhoidettuja maalaistaloja alkukesän kukkeine pihoineen ja puutarhoineen, joitakin harmaantuneita kivistä kirkkoja, jotka kaikki ovat Turun Tuomiokirkkoakin iäkkäämpiä — kristinuskohan tuotiin Ahvenanmaalle jo n. sata vuotta ennen kuin Turun Kupittaaalle.

Pysähdyimme hetkeksi Godbyhyn ja jatkoimme sieltä KASTELHOLMAN linnaan, joka näytti osittain olevan korjauksen alaisena. Muhkea linna, jonka Bo Juhananpoika Grip oli rakennuttanut 1380-luvulla. Siellä tiedetään Kustaa Vaasankin aikoinaan vierailleen, siellä onneton Erik XIV istui vankina ja siellä Juhana III piti loistavia juhliaan. Monet on taiston temmellykset tämäkin linna kokenut — onhan se mm. ollut kahteenkin otteeseen tanskalaistenkin hallussa.

Kastelholmasta jatkui matkamme BOMARSUNDIN linnoituksen raunioille. Sen valleilla olevat vanhat tykit näyttivät erikoisesti kiinnostavan tykkimiehiämme Laria ja Tarvaista, meidän muiden myötäillessä tykkitarkastusta 'Oolannin sodan' säkeillä Bomarsundin kunniaksi.

Paluumatkan varrella nautimme kenttälounaan luonnonkauniin FARJSUNDIN viereisen kalliokukkulan laella sijaitsevassa UFFE PÅ BERGET -ulkoravintolassa. Loistava näköala — hilpeä mieliala — maukkaita grillimakkaroita Lassen toimiessa päteväna grillimestarina. Kenttälounaan päätteeksi esitti kadettiveli Bo Aijol Brandt yhteiset kiitoksemme herrasväki Rönquist'ille retkeilyn järjestelyistä ja vieraanvaraisuudesta.

Niin olikin aika palata takaisin Maarianhaminaan, jossa suoritimme vielä kiertoajelun retken päätteeksi. Totesimme Maarianhaminan yksilöllisin ajatuksin rakennetuksi huvilakaupungiksi, jolle katuvarsien tuuheat lehmukset antoivat oman maalauksellisen piirteensä.

Hyvästeltyämme satamaan saattamaan saapuneen isäntäväkemme siirryimme autolautta VIKING'in suojiin palataksemme takaisin mantereelle.

O. L.

Ev	Välimaa, Leevi Kalervo	21. KURSSI	myönnetty ero	6. 12. 1971
Evl	Tolvanen, Kari Oula Erkki		myönnetty ero	13. 12. 1971
Ev	Hämälä, Mikael Johannes	23. KURSSI	myönnetty ero	15. 12. 1971
Evl	Tirronen, Reino Ilmari	24. KURSSI	myönnetty ero	4. 12. 1971
Evl	Villanen, Auvo Voitto Kalervo		myönnetty ero	6. 3. 1972
Evl	Savunen, Aatos Päiviö	25. KURSSI	myönnetty ero	7. 12. 1971
Evl	Tarkki, Uuno Oskari		myönnetty ero	7. 12. 1971
Maj	Yli-Ilkka, Pentti Johannes		myönnetty ero	6. 12. 1971
Evl	Asumus, Oiva Yrjö Olavi	26. KURSSI	myönnetty ero	16. 2. 1972
Maj	Hallanheimo, Arvo Osmo Aukusti		ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1971
Evl	Kankaanpää, Lauri Kalervo		ylennetty everstiksi	6. 12. 1971
Evl	Koivisto, Ensio Jaakko		myönnetty ero	10. 12. 1971
Evl	Metsälampi, Lauri Esko Olavi		myönnetty ero	6. 12. 1971
Evl	Ormala, Reino		myönnetty ero	6. 3. 1972
Maj	Toiviainen, Jaakko Sakari		myönnetty ero	14. 3. 1972
Evl	Viljamaa, Jurkka Pentti		myönnetty ero	17. 12. 1971
Ev	Nykänen, Reino Matti	27. KURSSI	myönnetty ero	17. 12. 1971
Evl	Salo, Veikko Ensio		myönnetty ero	7. 12. 1971
Maj	Vähäjärvi, Uuno Matti	17. ME-KURSSI	ylennetty everstiluutnantiksi	5. 11. 1971
Maj	Wahl, Isai Patrobas Leopold	32. KURSSI	myönnetty ero	15. 11. 1971
Evl	Pajunen, Aimo Kalervo	23. ME-KURSSI	ylennetty everstiksi	6. 12. 1971
Maj	Mattila, Solmu Veikko	36. KURSSI	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1971
Maj	Loikkanen, Panu Tapio	37. KURSSI	ylennetty everstiluutnantiksi	6. 12. 1971
Maj	Tiiro, Yrjö Mauno	39. KURSSI	myönnetty ero	7. 12. 1971
Kapt	Poikonen, Veikko Elias	40. KURSSI	ylennetty majuriksi	5. 11. 1971
Kapt	Järvinen, Esko Einari	41. KURSSI	ylennetty majuriksi	5. 11. 1971
Kapt	Salmela, Martti Kaarlo Villehard		ylennetty majuriksi	5. 11. 1971
Kapt	Engström, Olof Valdemar	43. KURSSI	ylennetty majuriksi	6. 12. 1971
Kapt	Helasterä, Kaarlo Juhani		ylennetty majuriksi	5. 11. 1971
Ylil	Huovila, Anssi Kalevi		ylennetty kapteeniksi reservissä	6. 12. 1971
Kapt	Nieminen, Seppo Olavi	44. KURSSI	ylennetty majuriksi	6. 12. 1971
Kapt	Rasehorn, Raimo Heikki		ylennetty majuriksi	6. 12. 1971
Kapt	Savonjousi, Kai Matti Immanuel		ylennetty majuriksi	6. 12. 1971
Kapt	Visamo, Juha Veikko Ilmari		ylennetty majuriksi	6. 12. 1971
Kapt	Tirronen, Uolevi Antero	29. ME-KURSSI	ylennetty majuriksi	5. 11. 1971
Ylil	Liimatta, Urho Eino Olavi	49. KURSSI	ylennetty kapteeniksi	26. 10. 1971
Ylil	Olli, Matti Eero Juhani		ylennetty kapteeniksi	26. 11. 1971
Ylil	Pihlaja, Matti Juhani		ylennetty kapteeniksi	26. 10. 1971
Ylil	Renvall, Torsten Gudmund		ylennetty kapteeniksi	26. 10. 1971
Ylil	Tuominen, Tapani Lauri Iisakki		ylennetty kapteeniksi	26. 11. 1971
Ltn	Sammallahti, Esa Juhani	37. ME-KURSSI	myönnetty ero	6. 12. 1971
Ltn	Kohvakka, Matti Juhani	55. KURSSI	myönnetty ero	7. 12. 1971

Merkkipäiviä 1972

Kadettikurssit

50 vuotta		25 vuotta	
3. kurssin päättymisestä	31. 3. 1972	19. me-kurssin päättymisestä	30. 7. 1972
		28. kurssin päättymisestä	20. 12. 1972
45 vuotta		20 vuotta	
8. kurssin päättymisestä	16. 5. 1972		
3. me-kurssin päättymisestä	6. 12. 1972	36. kurssin päättymisestä	4. 6. 1972
		24. me-kurssin päättymisestä	19. 12. 1972
40 vuotta		15 vuotta	
14. kurssin päättymisestä	14. 5. 1972		
7. me-kurssin päättymisestä	21. 9. 1972	41. kurssin päättymisestä	4. 6. 1972
3. rt-kurssin päättymisestä	21. 9. 1972	27. me-kurssin päättymisestä	4. 6. 1972
35 vuotta		10 vuotta	
19. kurssin päättymisestä	16. 5. 1972	47. kurssin päättymisestä	26. 10. 1972
10. me-kurssin päättymisestä	16. 9. 1972	32. me-kurssin päättymisestä	26. 10. 1972
30 vuotta			
14. me-kurssin päättymisestä	1. 3. 1972		

Seuraavina valmistuvat 56. kadettikurssi ja 41. merikadettikurssi, kurssien päättymispäivän ollessa noin 24. 3. 1972.

Kadettiupseerit

80 VUOTTA							
senberg, J W	komkapt	1. me-kurssi	23. 9.	Lumparland			
vilaakso, U S	kapt	3. kurssi	27. 10.	Helsinki			
75 VUOTTA							
sson, G A	maj	1. kurssi	8. 1.	Helsinki			
coni, A E	ratsum	2. kurssi	9. 3.	Helsinki			
uramo, K G	evl	3. kurssi	26. 4.	Helsinki			
Haartman, C M G	Eevl	1. kurssi	6. 7.	Espanja			
sämaa, N V	evl	2. kurssi	8. 7.	Helsinki			
nén, L N	maj	1. kurssi	20. 8.	Helsinki			
si, L	evl	1. kurssi	20. 8.	Helsinki			
alt, B S	maj	2. kurssi	17. 11.	Helsinki			
70 VUOTTA							
elström, H R	maj	14. kurssi	9. 1.	Lappeenranta			
kkonen, V J	kapt	13. kurssi	19. 1.	Suonenjoki			
ahti, Y A	evl	3. kurssi	20. 1.	Tapiola			
lonen, E	evl	7. kurssi	25. 1.	Helsinki			
rejärvi, E	maj	2. rt-kurssi	20. 2.	Helsinki			
tani, P	evl	6. kurssi	2. 3.	Helsinki			
ndértskjöld, H A E	Hylil	5. kurssi	5. 3.	Soukka			
omasson, K R	maj	8. kurssi	7. 3.	Mänttä			
rnila, B B T	evl	4. kurssi	14. 3.	Helsinki			
uutila, A B	evl	6. kurssi	23. 3.	Helsinki			
endelin, T J A	evl	3. kurssi	2. 4.	Helsinki			
rtikainen, A I	kapt	20. kurssi	10. 4.	Lahti			
ppälä, Y B	evl	6. kurssi	19. 4.	Helsinki			
utala, Y S	evl	6. kurssi	3. 5.	Helsinki			
ellan, H	maj	1. kurssi	15. 5.	Helsinki			
aemer, H	evl	4. kurssi	17. 5.	Turku			
tilainen, T	maj	9. kurssi	17. 5.	Lahti			
asio, K R	maj	5. kurssi	25. 5.	Niittykumpu			
man, K G F	kapt	6. kurssi	10. 6.	Helsinki			
stamo, E A	maj	6. kurssi	1. 7.	Tapiola			
ius, C O	evl	3. kurssi	2. 7.	Kemi			
omalainen, Y	maj	4. kurssi	11. 7.	Sulkava			
ovi, E E	kapt	19. kurssi	20. 7.	Lahti			
pelroth, T	maj	11. kurssi	28. 7.	Sippola			
				Tuompo, S E A	ev	3. kurssi	4. 8. Helsinki
				Hornamo, H B	evl	8. kurssi	6. 8. Helsinki
				Väänänen, V E	evl	13. kurssi	8. 8. Hämeenlinna
				Peitsara, T N	evl	6. kurssi	24. 8. Kuopio
				Lindeman, K-E	evl	5. kurssi	25. 8. Mankkaa
				Tuurna, K T	maj	5. kurssi	28. 8. Tampere
				Becker, K H	komkapt	2. me-kurssi	21. 9. Helsinki
				Sainio, E K	kapt	3. kurssi	25. 9. Hämeenlinna
				Schildt, R W C	evl	5. kurssi	27. 9. Lohja
				Vuorela, Ilmari	maj	10. kurssi	30. 9. Joensuu
				Suominen, F V	kapt	2. me-kurssi	4. 10. Helsinki
				von Konow, H A B	evl	4. kurssi	8. 10. Helsinki
				Lundgren, Hj	maj	5. kurssi	23. 10. Helsinki
				Kivikko, V F I	evl	8. kurssi	26. 10. Joensuu
				Sandström, E A A	evl	4. kurssi	31. 10. Helsinki
				Suvantola, B A	evl	7. kurssi	5. 11. Kuopio
				Airila, L A	kenrm	8. kurssi	10. 11. Helsinki
				Heinänen, H V	maj	8. kurssi	15. 11. Hämeenlinna
				Pietarinen, A	kenrm	7. kurssi	18. 11. Helsinki
				Hälvä, L R	evl	9. kurssi	22. 11. Helsinki
				Hämeen-Anttila, S J	evl	4. kurssi	22. 11. Helsinki
				Ekberg, T E	evl	6. kurssi	25. 11. Helsinki
				Lounasmaa, A V R	evl	4. kurssi	25. 11. Helsinki
				Hirvelä, P J	evl	8. kurssi	27. 11. Helsinki
				Härkönen, K	maj	13. kurssi	27. 11. Hyvinkää
				Kinnunen, A A	ltn	3. kurssi	2. 12. Varpaisjärvi
				Magnusson, G E	evl	6. kurssi	8. 12. Helsinki
				Sawela, H M	maj	4. kurssi	17. 12. Kokkola
				Linnapuomi, H H	evl	8. kurssi	18. 12. Kerava
60 VUOTTA							
				Knuutila, A	evl	19. kurssi	1. 1. Orivesi
				Korvenheimo, J K	evl	16. kurssi	1. 1. Helsinki
				Virkki, T I	komkapt	9. me-kurssi	4. 1. Helsinki
				Karosuo, O B	maj	16. kurssi	5. 1. Helsinki
				Salokannel, T K	maj	25. kurssi	6. 1. Savonlinna
				Vaarnas, K E	maj	14. kurssi	6. 1. Helsinki
				Kytöpuro, B A	maj	10. me-kurssi	8. 1. Helsinki
				Heinonen, E	maj	20. kurssi	12. 1. Helsinki
				Roininen, A E	evl	19. kurssi	13. 1. Oulu

Keinänen, P I	maj	18. kurssi	24. 1.	Laukaa	Pakarinen, L O	maj	17. kurssi	11. 8.	Turku
Talaskivi, S J	maj	14. kurssi	2. 2.	Lahti	Smolander, J I	komkapt	16. me-kurssi	24. 8.	Vaasa
Hirvikallio, S A	evl	16. kurssi	4. 2.	Helsinki	Karttunen, H-K	ev	18. kurssi	26. 8.	Tampere
Hongisto, P E	komkapt	10. me-kurssi	6. 2.	Helsinki	Kavander, K G	maj	17. kurssi	26. 8.	Tukholma
Tenho, R I	evl	24. kurssi	7. 2.	Mikkeli	Keinonen, Y I	jukenr	26. kurssi	31. 8.	Helsinki
Silanterä, M O	evl	16. kurssi	3. 3.	Turku	Syrjänen, M O	komkapt	12. me-kurssi	2. 9.	Helsinki
Kairinen, P A	maj	18. kurssi	5. 3.	Yhdysvallat	Kaila, M	evl	19. kurssi	11. 9.	Riihimäki
Wickstrand, O H	evl	17. kurssi	5. 3.	Helsinki	Innamaa, E O	komkapt	10. me-kurssi	14. 9.	Helsinki
Killinen, P K	komdri	9. me-kurssi	15. 3.	Helsinki	Salminen, U O	evl	21. kurssi	14. 9.	Tampere
Aström, A J	evl	17. kurssi	16. 3.	Helsinki	Yrjö-Koskinen, L O T	evl	17. kurssi	18. 9.	Kemi
Haikala, O	komdri	8. me-kurssi	7. 4.	Helsinki	Lindroos, E W	ylil	8. me-kurssi	20. 9.	Helsinki
Nikkanen, P	maj	26. kurssi	10. 4.	Halikko	Alitalo, K M	maj	26. kurssi	22. 9.	Hyvinkää
Patojärvi, E	maj	19. kurssi	15. 4.	Yhdysvallat	Merilä, A P	evl	5. rt-kurssi	22. 9.	Helsinki
Lehtinen, V M K	maj	21. kurssi	20. 4.	Tuusula	Sarasalo, L	komkapt	9. me-kurssi	27. 9.	Helsinki
Auvinen, M V	evl	20. kurssi	24. 4.	Turku	Uotinen, E O	evl	19. kurssi	6. 10.	Tapiola
Ahoniemi, P-E K	kapt	19. kurssi	5. 5.	Helsinki	Vermas, E E	ltn	24. kurssi	6. 10.	Nokia
Ahola, L V	evl	16. kurssi	8. 5.	Helsinki	Heinsalmi, J V	ev	18. kurssi	11. 10.	Helsinki
Ailio, V P	evl	19. kurssi	16. 5.	Tampere	Kaartinen, E	ev	18. kurssi	14. 10.	Savonlinna
Pimiä, M U	kaptl	12. me-kurssi	22. 5.	Helsinki	Koskinen, R T	evl	17. kurssi	2. 11.	Oulu
Linnala, T V	evl	18. kurssi	1. 6.	Helsinki	Lukkarinen, T A	maj	23. kurssi	3. 11.	Oulu
Paimela, K A	evl	23. kurssi	12. 6.	Hämeenlinna	Niemi, M O	evi	26. kurssi	6. 11.	Lahti
Pönkänen, A A	ev	18. kurssi	14. 6.	Helsinki	Puolakka, E	evl	16. kurssi	12. 11.	Helsinki
Rahunen, E J	maj	17. kurssi	14. 6.	Viherlaakso	Noko, V I	evl	18. kurssi	13. 11.	Helsinki
Talvitie, A K	maj	25. kurssi	16. 6.	Helsinki	Leivo, P O	evl	26. kurssi	17. 11.	Kuopio
Mäkelä, M	komkapt	10. me-kurssi	23. 6.	Helsinki	Louhivuori, E H	maj	26. kurssi	19. 11.	Helsinki
Palosuo, E	maj	21. kurssi	28. 6.	Helsinki	Laxen, L G	maj	19. kurssi	20. 11.	Turku
Aspo, E A	maj	17. kurssi	1. 7.	Lappeenranta	Vuorinen, E A V	maj	18. kurssi	25. 11.	Pietarsaari
Luuukkanen, V O	evl	21. kurssi	16. 7.	Helsinki	Ritavuori, I A	maj	21. kurssi	26. 11.	Helsinki
Kaila, Y P	maj	17. kurssi	30. 7.	Tapiola	Gustafsson, K G K	ev	4. rt-kurssi	1. 12.	Ylöjärvi
Ollila, L T	maj	10. me-kurssi	3. 8.	Helsinki	Pesu, T	kapt	26. kurssi	11. 12.	Kurikka
Turpeinen, J	maj	18. kurssi	7. 8.	Helsinki	Mattelmäki, U A	maj	18. kurssi	18. 12.	Tampere
Ranta, M K K	evl	17. kurssi	8. 8.	Tampere	Ravanko, S A N	maj	15. me-kurssi	29. 12.	Turku
Laakso, E J	evl	19. kurssi	10. 8.	Kangasala					

50 VUOTTA

Siilasvuo, P H E	kenrm	25. kurssi	1. 1.	Jerusalem	Kotilainen, S U	ltn	26. kurssi	20. 6.	Helsinki
Fredriksson, O J	kapt	27. kurssi	3. 1.	Jyväskylä	Arakorpi, T I	kapt	25. kurssi	29. 6.	Turku
Salminen, P O	kapt	27. kurssi	5. 1.	Tampere	Ruutu, K J	evl	27. kurssi	6. 7.	Kouvola
Nevalainen, T H	kapt	27. kurssi	7. 1.	Espoo	Heiskanen, R V	ev	26. kurssi	9. 7.	Helsinki
Kuosa, M K	evl	26. kurssi	13. 1.	Helsinki	Liuksiala, P A	kapt	27. kurssi	10. 7.	Pirkkala
Juslin, K-E F	ellääkkmaj	26. kurssi	14. 1.	Veteli	Kyöstilä, L	kapt	26. kurssi	17. 7.	Helsinki
				Karikoski, P H	Karikoski, P H	kapt	26. kurssi	25. 7.	Pori
Santavuori, U V A	kapt	25. kurssi	16. 1.	Helsinki	Oula, O I	kapt	17. me-kurssi	26. 7.	Tampere
Rajas, H E S	evl	26. kurssi	21. 1.	Helsinki	Wan, A	maj	29. kurssi	30. 7.	Turku
Harju, E K	maj	26. kurssi	22. 1.	Kauhajoki	Kauppinen, P	ltn	17. me-kurssi	11. 8.	Helsinki
Sepponen, T K	kapt	26. kurssi	26. 1.	Kalajoki	Larnola, P E K	kapt	27. kurssi	21. 8.	Lontoo
Berg, M F E	ylil	15. me-kurssi	29. 1.	Helsinki	Ahonen, E A	maj	26. kurssi	2. 9.	Lohja
Hytti, Y A	komkapt	19. me-kurssi	7. 2.	Turku	Laurila, E J	kom	16. me-kurssi	10. 9.	Helsinki
Nurminen, A O	ylil	26. kurssi	19. 2.	Helsinki	Pekonen, A J	maj	29. kurssi	10. 9.	Kajaani
Viljamaa, T O	ylil	27. kurssi	21. 2.	Tapiola	Osola, P P	ylil	27. kurssi	18. 9.	Pietarsaari
Näsi, A V J	kaptl	18. me-kurssi	26. 2.	Raisio	Lehtonen, P R	evl	26. kurssi	2. 10.	Hamina
Hartiala, A S	kapt	25. kurssi	2. 3.	Tampere	Mäki-Kuutti, E O	ylil	27. kurssi	5. 10.	Pori
Oinonen, M O	ylil	26. kurssi	2. 3.	Askola	Uotinen, M J	ev	28. kurssi	6. 10.	Helsinki
Paavilainen, P J	maj	18. me-kurssi	6. 3.	Helsinki	Koironen, T O	komkapt	20. me-kurssi	10. 10.	Helsinki
Hagelberg, K A	evl	26. kurssi	7. 3.	Utti	Poppius, A	kapt	26. kurssi	13. 10.	Helsinki
Veihola, A E	maj	26. kurssi	18. 3.	Helsinki	Kanninen, E	kenrm	26. kurssi	19. 10.	Helsinki
Pohjola, V	ylil	16. me-kurssi	23. 3.	Hamina	Aulamo, K V I	maj	27. kurssi	20. 10.	Tampere
Seppälä, I J	evl	26. kurssi	30. 3.	Helsinki	Hornborg, B G B	maj	40. kurssi	21. 10.	Dragsvik
Saxen, G M	evl	26. kurssi	2. 4.	Helsinki	Tiivola, C-M A	kapt	26. kurssi	31. 10.	Helsinki
Viiala, R	kapt	26. kurssi	2. 4.	Helsinki	Toivonen, K E S	maj	27. kurssi	5. 11.	Immola
Landsdorff, S R	maj	27. kurssi	7. 4.	Tapiola	Puustinen, H J	maj	26. kurssi	9. 11.	Helsinki
Lähde, E I	ev	28. kurssi	22. 4.	Lahti	Hirvonen, A	evl	28. kurssi	11. 11.	Vaasa
Koivisto, E J	evl	26. kurssi	24. 4.	Helsinki	Lehtovirta, E T	maj	26. kurssi	13. 11.	Nikosia
Heikinheimo, E	maj	26. kurssi	27. 4.	Lahti	Ikonen, V O	kapt	26. kurssi	23. 11.	Helsinki
Sinnemaa, H-E	kapt	27. kurssi	30. 4.	Kuopio	Väisänen, V	komkapt	20 me-kurssi	9. 12.	Turku
Helevä, T S	kapt	27. kurssi	4. 5.	Oulu	Lähtenmäki, L O	kaptl	18 me-kurssi	11. 12.	Helsinki
Saresoja, V A	kapt	29. kurssi	6. 5.	Lahti	Laajanen, L M	kaptl	17. me-kurssi	13. 12.	Nivala
Lopmeri, A O	evl	27. kurssi	7. 5.	Tapiola	Kettunen, O K	evl	17. me-kurssi	14. 12.	Helsinki
Talasma, M A	kapt	26. kurssi	12. 5.	Lauritsala	Routio, M K	ylil	27. kurssi	16. 12.	Helsinki
Harju, K J K (R)	evl	26. kurssi	14. 5.	Helsinki	Kaarnakari, O V	maj	27. kurssi	21. 12.	Helsinki
Rousi, J V	kapt	26. kurssi	21. 5.	Helsinki	Tietäväinen, J	ltn	19. me-kurssi	24. 12.	Kanada
Autio, J	maj	33. kurssi	14. 6.	Hyrylä	Kaila, H K F	inskapt	27. kurssi	28. 12.	Helsinki
Miekk-oja, E V V	komkapt	16. me-kurssi	14. 6.	Lahti	Sihvo, A A	ev	26. kurssi	30. 12.	Helsinki
Uotila, O I	ylil	27. kurssi	17. 6.	Helsinki					

Tiedäthän toki, että Sinua tarvitaan yhä. Maanpuolustus tarvitsee jokaisen miehen ja naisen. Kadettikunta haluaa olla ja on mukana työssä. Kadettikunta palvelee myös Sinua.

Kun tarvitset niin muistathan, että veljesjärjestöstäsi saat:

— Matrikkelin à	50,00
— Kadettikoulun 50-v juhlaulkaisun à	6,00
— Kadettikunnan viiri à	15,00
— Kadettikunnan merkin (ent. pienoismerkki) à	7,50
ja joulua ajatellen uutena artikkelina	
— Todella juhlanan LP-levyn à	18,00

Tähän levyyn on koottu Viipurin Lauluveikkojen adventtikonsertin vanhat, hyvät joulu- ja hengelliset laulut: ON HANGET KORKEAT NIETOKSET, EN ETSI VALTAA LOISTOA, JOULUAATTONA, ENKELPARVET LAAKSOISSAMME, OI SÄ RIEMUISA, JOULUN KELLOT, JOULUYÖ, ENKELI TAIVAAN, TUO ARMON VALKO KYHKY, OI JEEBUS LAPSI, ADORAMUS, IN MONTE OLIVETI, AVE MARIA, SUOMALAINEN RUKOUS, KOSKA VALAISSEE KOINTOHTONEN ja JUMALAN KUNNIA LUONNOSSA.

Hankkiessasi oman järjestön kautta lahja- ja käyttöesineitä tuet maanpuolustustyötä koko yhteiskunnassamme ja olet osa turvallisuutta.

Kiitos ja hyvää jatkoa.

SMM:n Kadettisäätiön adressipalvelu on aina käytettävissäsi. Sen monipuolinen tuotevalikoima tarjoaa tänään nopeasti arvokasta apuaan:

1. Adressit A4

— nahkakantiset (ruskea) à	40,00
— keinoahkaiset (sininen) à	22,00
— 4-lehtiset (valkoinen) à	3,00
— 2-lehtiset (valkoinen) à	2,00
— onnittelu (keltainen) à	2,00
— surunvalittelu (keltainen) à	2,00

2. Pienoisadressit A6 à

3. Kiitoskortit 6×10 cm à

4. Kutsukortit 9×14 cm à

5. Kortit ilman tekstiä 7×11 cm à

6. Joulukortit 7×11 cm à

7. Pöytäkortit 4×9 cm à

Kaikkien painotuotteiden hintaan sisältyvät kuoret.

Huolehdimme myös adressien tekstauksesta à 7—8 mk

Hankkiessasi SMM:n Kadettisäätiön painotuotteita tuet työtä oman veljespiirin keskuudessa.

Kiitos ja hyvää vointia.

Sisällysluettelo

	Sivu
Puolustusvoimain komentajan joulutervehdys	2
Yliluutnantti Tapani Vaismaa: Jouluna 1971 — "ja maassa rauha"	3
Majuri Jorma Kaarnola: Parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö	3
In memoriam	4
Eversti evp Niilo Riuttala: Kadettikunnan maanpuolustustyön tavoitteita	8
Majuri A. Maunula: Maanpuolustustyön tulevaisuus ja kadettikunnan tehtävät	10
Kadettialikersanitti V Rantala: Kadetin vaikutusmahdollisuudet ylioppilasmaailmassa	14
Pääsihteeri Pentti Palmu: Ryhtyisinkö upseeriksi	17
Uula Aapa: Vapaaehtoisena Vapaussootaan	20
Päivölään seminaarista kentän käyttöön	23
Luutnantti O Nuoramo: Iltamat 16. 10. 1971 Hämeenlinnassa	25
Kaksi vuosikymmentä maanpuolustuksen hyväksi	26
Pääsihteerin palsta	27
Tiedoituksia ym.	28
Kurssikuulumisia	30

Eläkkeet

suoraan leijonakantiselle

*Valtakirjoja on kaikissa posteissa
ja Postipankin konttoreissa.*

Jokaisessa toimipaikassamme on myös tuoretta tietoa eri eläkkeistä. Työeläke, kansaneläke, perhe-eläke, rintamasotilaseläke ...

Kuka niitä saa ja miten niitä haetaan?

Kaikki tämä on selostettu Postipankin eläkeoppaissa, joita saa ilmaiseksi posteista ja Postipankin konttoreista.

POSTIPANKKI

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 93

Päätoimittaja: evl A A Salin, PEkoul-os
puh 625801/2495

Toimituskunta:
evl A A Salin (pj), evl P Impola, maj
E Rannikko, maj M Sinerma, komkapt
A Koivisto

Toimitussihteeri: maj E Rannikko, PE-
koul-os, puh 625801/2328

Ilmoitukset: herra T Honkaniemi, Säästö-
pankinranta 4A2, Hki 53, puh Hki/710 153

Taloudenhoito ja ilmoitusaineis-
to: rouva Irja Wonkka, Lüisank. 1, Hki 17,
puh Hki 12681/333

Kuvalaatat: Laattakeskus, Lönnrotink. 32 E,
Hki 18, puh Hki/602 780

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/rouva
Sirkka-Liisa Törmänen, Punavuorenkatu 14
B 32 00150 Helsinki 15, puh Hki/665739

Tilaushinnat: 1/1 v 6,—, irtonumerot 1,50

Ilmoitusmaksut:

takakansi	600,—	sisäkannet	550,—
1/1 sivu	500,—	1/4 sivua	180,—
1/2 sivua	300,—	1/8 sivua	100,—
		rivi-ilmoitus	50,—

POSTISIIRTOTILI 30909

OPI LENTÄMÄÄN CESSNALLA

maailman suosituimmalla
koulukoneella

Tutustumistarjous
Voit kokeilla
koneen ohjaamista
uudella Cessna 150
-koneella.
Hinta vain 20:--.

WIHURI-YHTYMÄ OY
LENTOHUOLTO

Makmin Lentoasema
00700 HELSINKI 70

Soita

puh.
377022

On meillä laitettu kystä kyllä

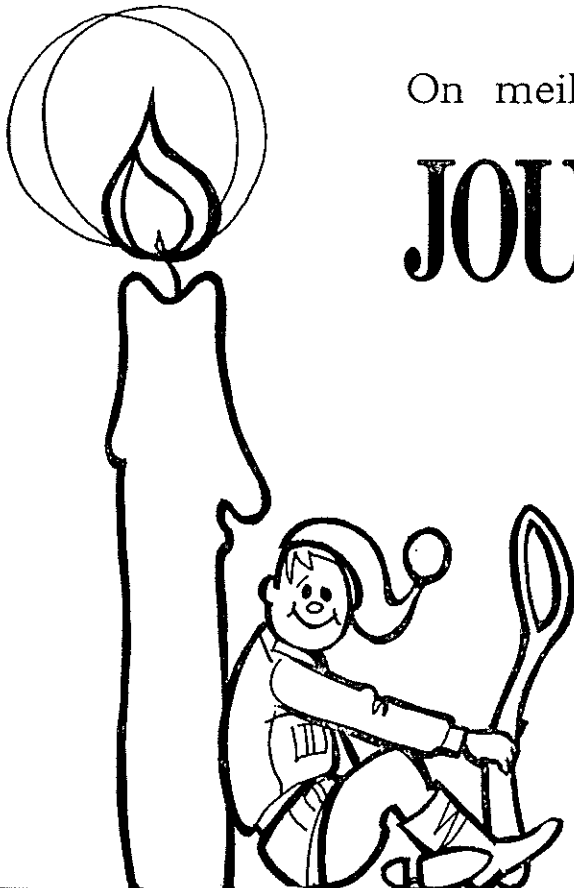
JOULUPÖYTÄÄN

KULTA **KUKKO**

Lanttulaatikkaa Savukirjolohta
Maksalaatikkaa Herkkubroileria
Porkkanalaatikkaa Salaatteja
Ranskalaisia perunoita

Saarioinen

maamme suurin ja ajanmu-
kaisin valmisruokatehdas

Mitä tapahtuu, jos joku "pysäköi" nykyisen autonne puskuriin? Tämä Saab ei olisi moksiskaan.

Rahallisesti huomattavan suuri osa peltivaurioista sattuu alle 10 km/h törmäysnopeudella.

— Myös silloin, kun vauhti on juuri ennen jarrutusta ollut paljon suurempi. (Mitä muuten Teille tapahtuu, jos marssitte seinään n. 5 km/h?)

Uuden Saab 99:n joustopuskurissa on suojeleva ilmatyyny, joka suojaa 5 km:n tuntinopeudella. Ensin kumipanssari, sitten erikoismuovipanssari, sitten erikoismuoviset ilmaumpiot ja sitten teräspalkki. Sama edessä ja takana. Puskuri joustaa ja palautuu joka kohdaltaan. Tasaa iskun tuleepa peräänajaja sitten keula tai kulma edellä.

Sähköllä lämpiävä kuljettajan istuin on toinen suuri uudistus. Ja vakiovarusteena kaikissa Saa-

beissa. Enää Teidän ei tarvitse talvikylmillä lämmittää itse ensin kylmiä päällysvaatteitanne ja sitten vielä istuinta — sehän veisi kaiken lämmön selästänne ja vähän muualtakin. On laskettu, että jos ajatte autollanne 30 000 km vuodessa, istutte liian kylmällä istuimella n. 200 tuntia. Saabisti istuu mukavasti valmiiksi lämmitetyille paikalle.

Silmänpesulaite sai kultamitalin. Vuoden -70 Motormännens Riksförbundin liikenneturvallisuuksultamitali annettiin Saabille silmänpesulaitteesta, eikä syyttä. Saab näkee ja näkyy kirkaasti paremmin. Ja laite toimii moitteettomasti.

Saabin turvallisuus on tunnustettu jo aikaisemminkin. Kiitos täyshit-satun turvamatkustamon, vahvo-

jen nais
Ja ka
suure
ka teho on 90 H.V. S.A.L.

Muistakaa.

Autonne todellinen hinta on ostohinnan ja myyntihinnan välinen erotus. Saabin arvo säilyy.

Saabit myy

SCAN-AUTO

piiriedustajineen

